

CENTRUM EDUKACJI KIBR

Przez wiedzę do sukcesu

547

Badanie małych i średnich jednostek

Zbiór zadań

Ewa Sobińska • Justyna B. Zakrzewska

3	Zadania	19	Odpowiedzi do zadań
4	Zadanie 1	20	Przykładowa odpowiedź do zadania 1
5	Zadanie 2	22	Przykładowa odpowiedź do zadania 2
6	Zadanie 3	23	Przykładowa odpowiedź do zadania 3
7	Zadanie 4	24	Przykładowa odpowiedź do zadania 4
8	Zadanie 5	25	Przykładowa odpowiedź do zadania 5
9	Zadanie 6	27	Przykładowa odpowiedź do zadania 6
9	Zadanie 7	30	Przykładowa odpowiedź do zadania 7
10	Zadanie 8	32	Przykładowa odpowiedź do zadania 8
11	Zadanie 9	33	Przykładowa odpowiedź do zadania 9
11	Zadanie 10	34	Przykładowa odpowiedź do zadania 10
14	Zadanie 11	36	Przykładowa odpowiedź do zadania 11
14	Zadanie 12	38	Przykładowa odpowiedź do zadania 12
15	Zadanie 13	39	Przykładowa odpowiedź do zadania 13
15	Zadanie 14	40	Przykładowa odpowiedź do zadania 14
15	Zadanie 15	41	Przykładowa odpowiedź do zadania 15
16	Zadanie 16	42	Przykładowa odpowiedź do zadania 16
16	Zadanie 17	43	Przykładowa odpowiedź do zadania 17
17	Zadanie 18	44	Przykładowa odpowiedź do zadania 18
17	Zadanie 19	45	Przykładowa odpowiedź do zadania 19
18	Zadanie 20	45	Przykładowa odpowiedź do zadania 20

1. ...?
2. ...?
3. ...?

ZADANIA

Uwaga: zadania mają charakter wyłącznie przykładowy. Przedstawiona dokumentacja jest małym fragmentem typowej dokumentacji rewizyjnej i ilustruje zaledwie jeden z możliwych sposobów przestrzegania wymogów MSB. Dane, analizy i komentarze przedstawiają tylko niektóre okoliczności i rozważania, do których biegły rewident musi się odnieść w konkretnym badaniu. Jak zawsze, biegły rewident musi stosować zawodowy osąd.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

ZADANIE 1

W grudniu 2015 r. Twoja firma audytorska AAA otrzymała zaproszenie do złożenia oferty na badanie sprawozdania finansowego za 2015 r. Potencjalnym klientem jest spółka prawa handlowego Samo Zdrowie Sp. z o.o. składająca się z 4 placówek służby zdrowia działających na terenie Mazowsza. Właścicielami spółki są polscy rezydenci podatkowi. Badanie sprawozdania finansowego powinno się zakończyć do 31.03.2016 r. W celu przygotowania oferty poprosiłeś potencjalnego klienta o wypełnienie standardowej ankiety oraz o spotkanie z kierownictwem. Jednostka świadczy przede wszystkim usługi dla osób fizycznych, finansowane przez NFZ. Rynek usług medycznych jest rynkiem rozwijającym się, ale wysokość przychodów zależy przede wszystkim od liczby zleceń uzyskanych od NFZ. Ośrodki zdrowia zlokalizowane są w mniejszych miejscowościach, gdzie zapotrzebowanie na prywatną służbę zdrowia jest niewielkie. W tym regionie powstają nowe ośrodki zdrowia świadczące konkurencyjne usługi.

Twoja firma audytorska nie badała sprawozdań finansowych jednostek świadczących usługi opieki zdrowotnej, ale w październiku zeszłego roku do zespołu dołączył biegły rewident, który pracował przez wiele lat jako główny księgowy w szpitalu powiatowym. Zostanie on kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie finansowe tej jednostki, jeśli Twoja firma zostanie wybrana do realizacji tego zlecenia.

Klient (pełna nazwa firmy)	Samo Zdrowie Sp. z o.o.	
Termin złożenia oferty (data i godzina)	25.12.2015 r.	
Imię i nazwisko osoby kontaktowej w sprawie oferty	ES	
Przepisy dotyczące sprawozdawczości finansowej	Ustawa o rachunkowości	
Forma prawna	Sp. z o.o.	
Forma własności/spółka z kapitałem polskim lub zagranicznym	Kapitał polski	
Właściciele	Osoby fizyczne	
Liczba zakładów/oddziałów	4	
Umiejscowienie zakładów/oddziałów	Województwo mazowieckie	
Zakłady/oddziały samobilansujące: TAK/NIE	Tak	
Opis działalności podmiotu	Ogólna opieka zdrowotna, rehabilitacja	
Obszar działania danego podmiotu (kraj/zagranica)	Polska	
Liczba „czynnych” dostawców/w tym import	150	89%
Liczba „czynnych” odbiorców	115	
Okres objęty sprawozdaniem	2015 r.	

Dane charakteryzujące wielkość danego przedsiębiorstwa (w tys. zł)

	Stan na dzień 31.12.2014 r.	Stan na dzień 31.12.2015 r.
Przychody ze sprzedaży	8 450,0	4 952,0
Wynik finansowy netto	650,0	315,0
Kapitał własny	2 040,0	1 346,0
Środki trwałe	50,0	150,0
Zapasy	15,0	35,0
Należności	2 120,0	3 016,0
Suma bilansowa	5 016,0	9 020,0
Zatrudnienie (liczba osób)	40	55
Liczba spraw w sądzie	5	18

Polecenie

Na podstawie uzyskanych informacji podejmij i udokumentuj swoją decyzję o przyjęciu lub odrzuceniu zlecenia.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

ZADANIE 2

Zostałeś ponownie kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie sprawozdania finansowego za 2015 r. spółki ABC Sp. z o.o. Główną działalnością jednostki jest sprzedaż detaliczna markowej odzieży damskiej i męskiej na terenie Polski. Sprzedaż odbywała się w badanym okresie przede wszystkim poprzez sieć sklepów zlokalizowanych w 3 miastach Polski: Warszawie, Krakowie, Gdańsku. Sklepy znajdują się w centrach handlowych. Powierzchnia każdego sklepu wynosi około 100 m². Mimo zastoju gospodarczego stawka za wynajem metra kwadratowego powierzchni handlowej nie uległa obniżeniu.

Głównym udziałowcem firmy jest zagraniczna spółka odzieżowa specjalizująca się w produkcji oraz sprzedaży odzieży męskiej i damskiej w Europie. Zarząd jednostki składa się z 2 osób: jedna jest obcokrajowcem i została oddelegowana do zarządzania spółką polską, druga to dyrektor handlowy dobrze znający branżę odzieżową, pracujący w niej od 20 lat, a w badanej jednostce od 8 lat.

Sprawozdanie finansowe jest sporządzane zgodnie z ustawą o rachunkowości. Co miesiąc przygotowywane są raporty finansowe dla zarządu, a wyniki są analizowane i porównywane z budżetem. Raz na kwartał odbywa się aktualizacja planów finansowych. Sprzedaż detaliczna towarów w sklepach spada, więc kierownictwo postanowiło rozpocząć hurtową sprzedaż odzieży do małych lokalnych sklepów w większych miejscowościach Polski, żeby zminimalizować spadek przychodów ze sprzedaży detalicznej. W ramach dostosowywania się do zmieniających się upodobań klientów i nowych trendów w handlu uruchomiono sprzedaż odzieży i dodatków (paski, buty, szaliki, torebki, rękawiczki, okulary itp.) przez Internet. Dostosowanie strony internetowej do wymogów handlu przez Internet i pobierania zapłaty za sprzedane towary za pomocą kart kredytowych oraz płatności bankowych wymagało dużych nakładów finansowych. Środki finansowe spółka zdobyła ze źródeł zewnętrznych. Inwestycja została sfinansowana kredytem bankowym oraz pożyczkami od udziałowców.

Zarząd w grudniu 2015 r. zmniejszył powierzchnie sklepów o 50% w celu ograniczenia kosztów stałych. Zmniejszenie powierzchni handlowej spowodowało redukcję zatrudnienia. Występuje duża rotacja personelu pracującego w sklepach. Wynagrodzenie kierownictwa jednostki jest w 60% uzależnione od osiągniętych wyników finansowych. W ocenie działalności zarządu są również uwzględniane dane niefinansowe: rodzaj spraw w sądzie, złożone skargi i zażalenia.

W poprzednim badaniu nie zidentyfikowano istotnych nieprawidłowości w działaniu systemu kontroli wewnętrznej, korekty do sprawozdania finansowego za poprzedni okres zostały wprowadzone i dotyczyły przede wszystkim rezerw na niewykorzystane urlopy oraz odpisu aktualizującego wartość zapasów.

Jednostka korzysta ze standardowego programu księgowego. Główny księgowy to osoba z wyższym wykształceniem ekonomiczno-rachunkowym. Dwa lata temu ukończył studia podyplomowe z zakresu rachunkowości zarządczej.

Wybrane dane finansowe badanej jednostki (w tys. zł)

	31.12.2014 r.	31.12.2015 r.
Wartości niematerialne i prawne	0,00	2 557,00
Rzeczowe aktywa trwałe	2 049,07	3 668,97
Zapasy	3 234,57	4 268,90
Należności z tytułu dostaw i usług	225,66	960,93
Zysk (strata) netto	983,13	264,59
Kredyty i pożyczki	0,00	2 000,00
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	4 183,59	7 714,81
Suma bilansowa	12 574,56	15 223,99
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	10 050,56	10 669,89
Koszty działalności operacyjnej	8 067,43	10 215,80
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	1 983,13	454,09
Koszty finansowe – odsetki	0,00	189,50
Zysk (strata) z działalności gospodarczej	983,13	264,59

Polecenie

Na podstawie treści zadania opracuj i udokumentuj przykładową ogólną strategię badania.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

ZADANIE 3

Zostałeś ponownie kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie sprawozdania finansowego za 2015 r. spółki ALFA Sp. z o.o. Główną działalnością jednostki jest sprzedaż warzyw do sieci hipermarketów na terenie Polski. Spółka płaci sieci hipermarketów za usługi marketingowe, a opłata jest uzależniona od miejsca ekspozycji sprzedawanych towarów w sklepach oraz wartości sprzedawanych towarów klienta. Terminy płatności za sprzedane towary wynoszą 90 dni. W pierwszej kolejności są dokonywane kompensaty wzajemnych rozrachunków, a tylko pozostałe kwoty są przelewane na konto klienta.

Głównym udziałowcem firmy są osoby fizyczne, które jednocześnie wchodzi w skład zarządu badanej jednostki. Zarząd zna specyfikę branży, pracuje w niej od 35 lat. Badana jednostka istnieje od 10 lat.

Sprawozdanie finansowe jest sporządzane zgodnie z ustawą o rachunkowości. Co miesiąc wyniki spółki są analizowane i porównywane z wynikami uzyskanymi w branży przez inne podobne jednostki. Zarząd na bieżąco monitoruje zmiany w branży, która jest wrażliwa przede wszystkim na warunki pogodowe.

Sprzedaż detaliczna żywności w sklepach spada, ponieważ znaczna część klientów dokonuje zakupów na lokalnych targowiskach. Gdy jest ładna pogoda, klienci wolą robić zakupy na targowiskach. Kierownictwo postanowiło rozpocząć sprzedaż ekologicznych warzyw na lokalnych targowiskach w celu dostosowania się do upodobań klientów. Aby móc sprzedawać atestowaną żywność ekologiczną, jednostka zdobyła specjalny certyfikat, a nieprzestrzeganie warunków sprzedaży żywności ekologicznej powoduje odebranie prawa posługiwania się certyfikatem i wysokie kary pieniężne.

Spółka finansuje działalność środkami własnymi.

W poprzednim badaniu nie zidentyfikowano istotnych nieprawidłowości w działaniu systemu kontroli wewnętrznej, korekty do sprawozdania finansowego za poprzedni okres zostały wprowadzone i dotyczyły przede wszystkim odpisu aktualizującego wartość zapasów oraz wyceny rozrachunków dewizowych.

Jednostka korzysta ze standardowego programu księgowego. Księgowość jest prowadzona przez zewnętrzną firmę księgową, której pracownicy posiadają certyfikat Ministerstwa Finansów.

Zarząd planuje rozpocząć budowę chłodni na kupionym w 2016 r. gruncie. Pozwoli to uzyskiwać dodatkowe przychody z przechowywania owoców i warzyw innych producentów żywności ekologicznej. Inwestycja ma być finansowana dotacjami celowymi oraz kredytem bankowym.

Wybrane dane finansowe badanej jednostki (w zł)

BILANS

	31.12.2014 r.	31.12.2015 r.
Rzeczowe aktywa trwałe	37 055,12	25 128,06
Zapasy	95 234,57	86 668,90
Należności krótkoterminowe	112 859,00	194 960,93
Inwestycje krótkoterminowe	17 289,00	9 917,34
Kapitał zapasowy	150 160,76	159 724,67
Zysk (strata) netto	31 545,40	38 787,68
Zobowiązania krótkoterminowe wobec pozostałych jednostek	36 430,67	35 063,23
Suma bilansowa	268 136,83	235 223,99

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

		Rok 2014	Rok 2015
A	Przychody netto ze sprzedaży	526 859,00	567 589,00
B	Koszty działalności operacyjnej	507 592,22	538 272,32
C	Zysk (strata) ze sprzedaży (A – B)	19 266,78	29 316,68
D	Pozostałe przychody operacyjne	19 677,62	18 569,00
III	Inne przychody operacyjne	19 677,62	18 569,00
I	Zysk (strata) z działalności gospodarczej	38 944,40	47 885,68
L	Podatek dochodowy	7 399,00	9 098,00
N	Zysk (strata) netto	31 545,40	38 787,68

Polecenie

Na podstawie treści zadania określ przykładowe poziomy istotności ogólnej, wykonawczej i dla szczególnych sald kont, grup transakcji i ujawnień.

ZADANIE 4

Zostałeś ponownie kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie sprawozdania finansowego za 2015 r. spółki ABC Sp. z o.o. Główną działalnością jednostki jest sprzedaż detaliczna markowej odzieży damskiej i męskiej na terenie Polski. Sprzedaż odbywała się w badanym okresie przede wszystkim poprzez sieć sklepów zlokalizowanych w 3 miastach Polski: Warszawie, Krakowie, Gdańsku. Sklepy znajdują się w centrach handlowych. Powierzchnia każdego sklepu wynosi około 100 m². Mimo zastoju gospodarczego stawka za wynajem metra kwadratowego powierzchni handlowej nie uległa obniżeniu.

Głównym udziałowcem firmy jest zagraniczna spółka odzieżowa specjalizująca się w produkcji oraz sprzedaży odzieży męskiej i damskiej w Europie. Zarząd jednostki składa się z 2 osób: jedna jest obcokrajowcem i została oddelegowana do zarządzania spółką polską, druga to dyrektor handlowy dobrze znający branżę odzieżową, pracujący w niej od 20 lat, a w badanej jednostce od 8 lat.

Sprawozdanie finansowe jest sporządzane zgodnie z ustawą o rachunkowości. Co miesiąc przygotowywane są raporty finansowe dla zarządu, a wyniki są analizowane i porównywane z budżetem. Raz na kwartał odbywa się aktualizacja planów finansowych. Sprzedaż detaliczna towarów w sklepach spada, więc kierownictwo postanowiło rozpocząć hurtową sprzedaż odzieży do małych lokalnych sklepów w większych miejscowościach Polski, żeby zminimalizować spadek przychodów ze sprzedaży detalicznej. W ramach dostosowywania się do zmieniających się upodobań klientów i nowych trendów w handlu uruchomiono sprzedaż odzieży i dodatków (paski, buty, szaliki, torebki, rękawiczki, okulary itp.) przez Internet. Dostosowanie strony internetowej do wymogów handlu przez Internet i pobierania zapłaty za sprzedane towary za pomocą kart kredytowych oraz płatności bankowych wymagało dużych nakładów finansowych. Środki finansowe spółka zdobyła ze źródeł zewnętrznych. Inwestycja została sfinansowana kredytem bankowym oraz pożyczkami od udziałowców.

Zarząd w grudniu 2015 r. zmniejszył powierzchnie sklepów o 50% w celu ograniczenia kosztów stałych. Zmniejszenie powierzchni handlowej spowodowało redukcję zatrudnienia. Występuje duża rotacja personelu pracującego w sklepach. Wynagrodzenie kierownictwa jednostki jest w 60% uzależnione od osiągniętych wyników finansowych. W ocenie działalności zarządu są również uwzględniane dane niefinansowe: rodzaj spraw w sądzie, złożone skargi i zażalenia.

W poprzednim badaniu nie zidentyfikowano istotnych nieprawidłowości w działaniu systemu kontroli wewnętrznej, korekty do sprawozdania finansowego za poprzedni okres zostały wprowadzone i dotyczyły przede wszystkim rezerw na niewykorzystane urlopy oraz odpisu aktualizującego wartość zapasów.

Jednostka korzysta ze standardowego programu księgowego. Główny księgowy to osoba z wyższym wykształceniem ekonomiczno-rachunkowym. Dwa lata temu ukończył studia podyplomowe z zakresu rachunkowości zarządczej.

Wybrane dane finansowe badanej jednostki (w tys. zł)

	31.12.2014 r.	31.12.2015 r.
Wartości niematerialne i prawne	0,00	2 557,00
Rzeczowe aktywa trwałe	2 049,07	3 668,97
Zapasy	3 234,57	4 268,90
Należności z tytułu dostaw i usług	225,66	960,93
Zysk (strata) netto	983,13	264,59
Kredyty i pożyczki	0,00	2 000,00
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	4 183,59	7 714,81
Suma bilansowa	12 574,56	15 223,99
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	10 050,56	10 669,89
Koszty działalności operacyjnej	8 067,43	10 215,8
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	1 983,13	454,09
Koszty finansowe – odsetki	0,00	189,50
Zysk (strata) z działalności gospodarczej	1 983,13	264,59

Polecenie

Na podstawie treści zadania określ przykładowe poziomy istotności ogólnej, wykonawczej i dla szczególnych sald kont, grup transakcji i ujawnień.

ZADANIE 5

Zostałeś ponownie kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie sprawozdania finansowego za 2015 r. spółki ABC Sp. z o.o. Główną działalnością jednostki jest sprzedaż detaliczna markowej odzieży damskiej i męskiej na terenie Polski. Sprzedaż odbywała się w badanym okresie przede wszystkim poprzez sieć sklepów zlokalizowanych w 3 miastach Polski: Warszawie, Krakowie, Gdańsku. Sklepy znajdują się w centrach handlowych. Powierzchnia każdego sklepu wynosi około 100 m². Mimo zastoju gospodarczego stawka za wynajem metra kwadratowego powierzchni handlowej nie uległa obniżeniu.

Głównym udziałowcem firmy jest zagraniczna spółka odzieżowa specjalizująca się w produkcji oraz sprzedaży odzieży męskiej i damskiej w Europie. Zarząd jednostki składa się z 2 osób: jedna jest obcokrajowcem i została oddelegowana do zarządzania spółką polską, druga to dyrektor handlowy dobrze znający branżę odzieżową, pracujący w niej od 20 lat, a w badanej jednostce od 8 lat.

Sprawozdanie finansowe jest sporządzane zgodnie z ustawą o rachunkowości. Co miesiąc przygotowywane są raporty finansowe dla zarządu, a wyniki są analizowane i porównywane z budżetem. Raz na kwartał odbywa się aktualizacja planów finansowych. Sprzedaż detaliczna towarów w sklepach spada, więc kierownictwo postanowiło rozpocząć hurtową sprzedaż odzieży do małych lokalnych sklepów w większych miejscowościach Polski, żeby zminimalizować spadek przychodów ze sprzedaży detalicznej. W ramach dostosowywania się do zmieniających się upodobań klientów i nowych trendów w handlu uruchomiono sprzedaż odzieży i dodatków (paski, buty, szaliki, torebki, rękawiczki, okulary itp.) przez Internet. Dostosowanie strony internetowej do wymogów handlu przez Internet i pobierania zapłaty za sprzedane towary za pomocą kart kredytowych oraz płatności bankowych wymagało dużych nakładów finansowych. Środki finansowe spółka zdobyła ze źródeł zewnętrznych. Inwestycja została sfinansowana kredytem bankowym oraz pożyczkami od udziałowców.

Zarząd w grudniu 2015 r. zmniejszył powierzchnie sklepów o 50% w celu ograniczenia kosztów stałych. Zmniejszenie powierzchni handlowej spowodowało redukcję zatrudnienia. Występuje duża rotacja personelu pracującego w sklepach. Wynagrodzenie kierownictwa jednostki jest w 60% uzależnione od osiągniętych wyników finansowych. W ocenie działalności zarządu są również uwzględniane dane niefinansowe: rodzaj spraw w sądzie, złożone skargi i zażalenia.

W poprzednim badaniu nie zidentyfikowano istotnych nieprawidłowości w działaniu systemu kontroli wewnętrznej, korekty do sprawozdania finansowego za poprzedni okres zostały wprowadzone i dotyczyły przede wszystkim rezerw na niewykorzystane urlopy oraz odpisu aktualizującego wartość zapasów.

Jednostka korzysta ze standardowego programu księgowego. Główny księgowy to osoba z wyższym wykształceniem ekonomiczno-rachunkowym. Dwa lata temu ukończył studia podyplomowe z zakresu rachunkowości zarządczej.

Polecenie

Na podstawie treści zadania udokumentuj zgodnie z KSRF przykładowe poznanie jednostki.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

ZADANIE 6

W grudniu 2015 r. Twoja firma audytorska AAA otrzymała zaproszenie do złożenia oferty na badanie sprawozdania finansowego za 2015 r. Potencjalnym klientem jest spółka prawa handlowego ABC Tabletki Sp. z o.o. składająca się z 4 placówek służby zdrowia działających na terenie Mazowsza. Właścicielami spółki są polscy rezydenci podatkowi. Badanie sprawozdania finansowego powinno się zakończyć do 31.03.2016 r. Sprawozdanie finansowe jest sporządzane zgodnie z ustawą o rachunkowości.

Jednostka świadczy przede wszystkim usługi dla osób fizycznych, finansowane przez NFZ. Rynek usług medycznych jest rynkiem rozwijającym się, ale wysokość przychodów zależy przede wszystkim od liczby zleceń uzyskanych od NFZ. Ośrodki zdrowia zlokalizowane są w mniejszych miejscowościach, gdzie zapotrzebowanie na prywatną służbę zdrowia jest niewielkie. W tym regionie powstają nowe ośrodki zdrowia świadczące konkurencyjne usługi.

Zarząd planuje również w tych jednostkach rozpocząć wynajem specjalistycznych gabinetów lekarskich. Specjalistyczny sprzęt medyczny do tych gabinetów ma być pozyskany poprzez leasing operacyjny.

Dane charakteryzujące wielkość danego przedsiębiorstwa (w tys. zł)

	Stan na dzień 31.12.2014 r.	Stan na dzień 31.12.2015 r.
Przychody ze sprzedaży	8 450,0	4 952,0
Wynik finansowy netto	650,0	315,0
Kapitał własny	2 040,0	1 346,0
Środki trwałe	50,0	150,0
Zapasy	15,0	35,0
Należności	2 120,0	3 016,0
Suma bilansowa	5 016,0	9 020,0
Zatrudnienie (liczba osób)	40	55
Liczba spraw w sądzie	5	18

Polecenie

Na podstawie treści zadania udokumentuj zgodnie z KSRF przykładowe poznanie jednostki.

ZADANIE 7

Zostałeś ponownie kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie sprawozdania finansowego za 2015 r. spółki ALFA Sp. z o.o. Główną działalnością jednostki jest sprzedaż warzyw do sieci hipermarketów na terenie Polski. Spółka płaci sieci hipermarketów za usługi marketingowe, a opłata jest uzależniona od miejsca ekspozycji sprzedawanych towarów w sklepach oraz wartości sprzedawanych towarów klienta. Terminy płatności za sprzedane towary wynoszą 90 dni. W pierwszej kolejności są dokonywane kompensaty wzajemnych rozrachunków, a tylko pozostałe kwoty są przelewane na konto klienta.

Głównym udziałowcem firmy są osoby fizyczne, które jednocześnie wchodzi w skład zarządu badanej jednostki. Zarząd zna specyfikę branży, pracuje w niej od 35 lat. Badana jednostka istnieje od 10 lat.

Sprawozdanie finansowe jest sporządzane zgodnie z ustawą o rachunkowości. Co miesiąc wyniki spółki są analizowane i porównywane z wynikami uzyskanymi w branży przez inne podobne jednostki. Zarząd na bieżąco monitoruje zmiany w branży, która jest wrażliwa przede wszystkim na warunki pogodowe.

Sprzedaż detaliczna żywności w sklepach spada, ponieważ znaczna część klientów dokonuje zakupów na lokalnych targowiskach. Gdy jest ładna pogoda, klienci wolą robić zakupy na targowiskach. Kierownictwo postanowiło rozpocząć sprzedaż ekologicznych warzyw na lokalnych targowiskach w celu dostosowania się do upodobań klientów. Aby móc sprzedawać atestowaną żywność ekologiczną, jednostka zdobyła specjalny certyfikat, a nieprzestrzeganie warunków sprzedaży żywności ekologicznej powoduje odebranie prawa posługiwania się certyfikatem i wysokie kary pieniężne.

Spółka finansuje działalność środkami własnymi.

W poprzednim badaniu nie zidentyfikowano istotnych nieprawidłowości w działaniu systemu kontroli wewnętrznej, korekty do sprawozdania finansowego za poprzedni okres zostały wprowadzone i dotyczyły przede wszystkim odpisu aktualizującego wartość zapasów oraz wyceny rozrachunków dewizowych.

Jednostka korzysta ze standardowego programu księgowego. Księgowość jest prowadzona przez zewnętrzną firmę księgową, której pracownicy posiadają certyfikat Ministerstwa Finansów.

Zarząd planuje rozpocząć budowę chłodni na kupionym w 2016 r. gruncie. Pozwoli to uzyskiwać dodatkowe przychody z przechowywania owoców i warzyw innych producentów żywności ekologicznej. Inwestycja ma być finansowana dotacjami celowymi oraz kredytem bankowym.

Polecenie

Na podstawie treści zadania zidentyfikuj i udokumentuj przykładowe czynniki ryzyka działalności gospodarczej i oszustw w formie rejestru, prawdopodobieństwo ich wystąpienia, wpływ, przykładowe czynności kontrolne i reakcje w badaniu.

ZADANIE 8

Zostałeś ponownie kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie sprawozdania finansowego za 2015 r. spółki ABC Sp. z o.o. Główną działalnością jednostki jest sprzedaż detaliczna markowej odzieży damskiej i męskiej na terenie Polski. Sprzedaż odbywała się w badanym okresie przede wszystkim poprzez sieć sklepów zlokalizowanych w 3 miastach Polski: Warszawie, Krakowie, Gdańsku.

Głównym udziałowcem firmy jest zagraniczna spółka odzieżowa specjalizująca się w produkcji i sprzedaży odzieży męskiej i damskiej w Europie. Zarząd jednostki składa się z dwóch osób. Jedna osoba jest obcokrajowcem i została oddelegowana do zarządzania spółką polską.

Sprawozdanie finansowe jest sporządzane zgodnie z ustawą o rachunkowości. Co miesiąc przygotowywane są raporty finansowe dla zarządu, a wyniki są analizowane i porównywane z budżetem. Raz na kwartał odbywa się aktualizacja planów finansowych. Sprzedaż detaliczna towarów w sklepach spada, więc kierownictwo postanowiło rozpocząć hurtową sprzedaż odzieży do małych lokalnych sklepów w większych miejscowościach Polski, żeby zminimalizować spadek przychodów ze sprzedaży detalicznej. W ramach dostosowywania się do zmieniających się upodobań klientów i nowych trendów w handlu uruchomiono sprzedaż odzieży i dodatków (paski, buty, szaliki, torebki, rękawiczki, okulary itp.) przez Internet. Dostosowanie strony internetowej do wymogów handlu przez Internet i pobierania zapłaty za sprzedane towary za pomocą kart kredytowych oraz płatności bankowych wymagało dużych nakładów finansowych. Środki finansowe spółka zdobyła ze źródeł zewnętrznych. Inwestycja została sfinansowana kredytem bankowym oraz pożyczkami od udziałowców.

Zarząd w grudniu 2015 r. zmniejszył powierzchnie sklepów, co spowodowało redukcję zatrudnienia. Występuje duża rotacja personelu pracującego w sklepach. Wynagrodzenie kierownictwa jednostki jest w 60% uzależnione od osiągniętych wyników finansowych. W ocenie działalności zarządu są również uwzględniane dane niefinansowe: rodzaj spraw w sądzie, złożone skargi i zażalenia.

W poprzednim badaniu nie zidentyfikowano istotnych nieprawidłowości w działaniu systemu kontroli wewnętrznej, korekty do sprawozdania finansowego za poprzedni okres zostały wprowadzone i dotyczyły przede wszystkim rezerw na niewykorzystane urlopy oraz odpisu aktualizującego wartość zapasów.

Jednostka korzysta ze standardowego programu księgowego. Główny księgowy to osoba z wyższym wykształceniem ekonomiczno-rachunkowym. Dwa lata temu ukończył studia podyplomowe z zakresu rachunkowości zarządczej.

Polecenie

Na podstawie treści zadania udokumentuj przykładowe zrozumienie kontroli wewnętrznej oraz oceń, jakie procesy są ważne dla badania i jakich obszarów sprawozdania finansowego dotyczą.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

ZADANIE 9

Jesteś kluczowym biegłym rewidentem spółki BETA SA zajmującej się hurtową sprzedażą leków i artykułów drogerijnych. Spółka działa na rynku NewConnect. Badanie jest przeprowadzane po raz pierwszy. Opinia wydana za poprzedni rok była pozytywna. Jednostka posiada opracowane zasady (politykę) rachunkowości, regulamin wynagradzania i premiowania, zasady sporządzania, kontroli i obiegu dokumentów księgowych oraz ich archiwizowania, opisy stanowisk pracy, instrukcję BHP, schemat organizacyjny, a także instrukcję kontroli wewnętrznej dotyczącej działania magazynów.

Jednostka zatrudnia 160 pracowników, z tego 12 na kierowniczych stanowiskach. Nie posiada komórki audytu wewnętrznego. Dyrektor finansowy nadzoruje dział księgowości składający się z głównej księgowej, specjalisty do spraw kadr i płac, 3 pracowników księgowych i 2 asystentów księgowych. Przygotowuje on raporty finansowe, budżety, natomiast monitoringiem i windykowaniem należności zajmuje się główna księgowa. Rada Nadzorcza składa się z 3 osób, z czego 2 są powiązane z głównym akcjonariuszem (51% akcji). Posiada regulamin, jednak posiedzenia odbywają się nieregularnie. Zarząd (2 osoby) posiada odpowiednie wykształcenie, doświadczenie i wiedzę merytoryczną oraz jest niezależny od głównego akcjonariusza.

Oprogramowanie używane w jednostce to zintegrowany system księgowy, płacowy i magazynowy (ogólnie dostępny na rynku) i dodatkowo stworzony przez firmę informatyczną autorski program do inwentaryzacji, powiązany z kodami kreskowymi towarów w magazynie.

Jednostka nie prowadzi innych szkoleń dla pracowników, z wyjątkiem szkoleń dotyczących przepisów BHP. Nie posiada kodeksu postępowania etycznego, programu rekrutacji nowych pracowników i własnego działu szkoleń.

Polecenie

Oceń model kontroli wewnętrznej, podając przykładowe czynniki ryzyka, czynności kontrolne, które mogłyby je zminimalizować, oraz wykonane prace.

ZADANIE 10

Zostałeś wybrany kluczowym biegłym rewidentem spółki Szkolenia SA. Spółka specjalizuje się w szkoleniach miękkich z zakresu technik sprzedaży, wystąpień publicznych, zarządzania projektami, negocjacji, zarządzania czasem, zarządzania personelem. Akcjonariuszami spółki są 4 polscy rezydenci podatkowi. Jeden z akcjonariuszy jest prezesem zarządu.

Każdy z akcjonariuszy świadczy na rzecz spółki usługi szkoleniowe, marketingowe, doradcze na podstawie podpisanej umowy i wystawia faktury za wykonane usługi. Opłata za usługi jest w formie zryczałtowanej kwoty miesięcznej. Za wykonanie budżetów sprzedaży i osiągniętego zysku spółka wypłaca dodatkowe wynagrodzenie, zwane „wynagrodzeniem premiowym”. Działalność szkoleniowa jest działalnością sezonową. Najwięcej szkoleń odbywa się w okresie od września do kwietnia. W pozostałym okresie liczba przeprowadzanych szkoleń nie pokrywa kosztów stałych spółki.

Rynek usług szkoleniowych w Polsce zaczął się rozwijać na początku XXI wieku. Jednym z głównych czynników szybkiego rozwoju rynku usług szkoleniowych były dofinansowania usług szkoleniowych w ramach programów unijnych, głównie EFS i programu Kapitał Ludzki.

Obecnie rynek firm szkoleniowo-doradczych to rynek bardzo nasycony. Coraz częściej pojawiają się trenerzy, którzy indywidualnie prowadzą projekty szkoleniowe dla firm i instytucji, czego wynikiem są drastycznie spadające ceny usług szkoleniowych. Opodatkowanie usług szkoleniowych od 2011 r. podatkiem VAT spowodowało podwyższenie cen usług szkoleniowych dla wielu firm niebędących płatnikami podatku VAT (np. banki, ośrodki zdrowia itp.).

Reakcją kierownictwa spółki na nasyconie rynku jest utrzymanie wysokiej jakości usług. Zdaniem kierownictwa dostosowanie cen sprzedawanych usług do cen rynkowych i utrzymanie wysokiej jakości usług pozwoli na osiągnięcie i utrzymanie przewagi konkurencyjnej w najbliższej przyszłości.

Spółka od 3 lat zajmuje się także wydawaniem książek o tematyce dotyczącej zarządzania i marketingu. Książki są sprzedawane głównie uczestnikom szkoleń. Rynek wydawniczy jest również rynkiem nasyconym, co wynika z dużej liczby uczestników rynku i coraz większej popularności e-booków. Kierownictwo spółki 2 lata temu postanowiło uruchomić sprzedaż internetową wydawnictw.

Spółka finansuje swoją działalność operacyjną kredytami bankowymi oraz pożyczkami od akcjonariuszy. Kredyty zabezpieczone są gwarancjami, weksłami, zastawem na należnościach z tytułu dostaw i usług oraz hipoteką na nieruchomości.

Wybrane dane finansowe (w tys. zł)

AKTYWA		Stan na			Struktura w %			Zmiana w %
		31.12.2013 r.	31.12.2014 r. (BO)	31.12.2015 r. (BZ)	2013 r.	2014 r.	2015 r.	(BZ – BO) BO
A	AKTYWA TRWAŁE	1 208,68	983,42	1 459,21	2,9%	2,8%	3,5%	48,4%
II	Rzeczowe aktywa trwałe, środki transportu użytkowane na podstawie umów leasingu operacyjnego	497,20	301,40	846,73	1,2%	0,9%	2,0%	180,9%
IV	Inwestycje długoterminowe Nieruchomości	491,70	436,40	403,30	1,2%	1,3%	1,0%	-7,6%
V	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe – aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	219,79	245,62	209,17	0,5%	0,7%	0,5%	-14,8%
I	Zapasy	16 898,89	9 302,09	15 424,83	39,9%	26,9%	37,0%	65,8%
II	Należności krótkoterminowe od pozostałych jednostek	22 498,79	23 747,48	24 268,05	53,1%	68,6%	58,3%	2,2%
III	Inwestycje krótkoterminowe – krótkoterminowe aktywa finansowe	1 654,50	499,59	379,59	3,9%	1,4%	0,9%	-24,0%

PASywa		Stan na			Struktura w %			Zmiana w %
		31.12.2013 r.	31.12.2014 r. (BO)	31.12.2015 r. (BZ)	2013 r.	2014 r.	2015 r.	(BZ – BO) BO
A	KAPITAŁ (FUNDUSZ) WŁASNY	8 881,22	8 813,62	8 448,41	21,0%	25,4%	20,3%	-4,1%
IV	Kapitał (fundusz) zapasowy	5 158,23	5 415,34	5 640,09	12,2%	15,6%	13,5%	4,2%
VIII	Zysk (strata) netto	2 722,99	2 398,28	1 808,32	6,4%	6,9%	4,3%	-24,6%
B	ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	33 487,06	25 824,94	33 198,44	79,0%	74,6%	79,7%	28,6%
I	Rezerwy na zobowiązania – rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	177,03	140,50	35,26	0,4%	0,4%	0,1%	-74,9%
II	Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu	74,33	0,00	594,99	0,2%	0,0%	1,4%	x
III	Zobowiązania krótkoterminowe	32 439,47	25 033,39	31 879,56	76,6%	72,3%	76,5%	27,3%
1	Wobec jednostek powiązanych z tytułu udzielonych pożyczek	11 601,88	11 552,11	11 613,89	27,4%	33,4%	27,9%	0,5%
2	Wobec pozostałych jednostek	20 837,59	13 481,28	20 265,68	49,2%	38,9%	48,7%	50,3%
IV	Rozliczenia międzyokresowe	796,23	651,05	688,62	1,9%	1,9%	1,7%	5,8%

Wyszczególnienie		Za okres			Struktura w %			Zmiana w %
		01.01. – 31.12.2013 r.	01.01. – 31.12.2014 r. (OU)	01.01. – 31.12.2015 r. (OB)	2013 r.	2014 r.	2015 r.	(OB – OU) OU
A	Przychody netto ze sprzedaży	212 065,85	173 394,66	191 387,86	99,8%	99,8%	99,6%	10,4%
B	Koszty działalności operacyjnej	206 879,07	169 080,94	187 391,09	99,0%	99,1%	98,8%	10,8%
C	Zysk (strata) ze sprzedaży (A – B)	5 186,79	4 313,72	3 996,77	190,5%	179,9%	221,0%	-7,3%
D	Pozostałe przychody operacyjne	76,41	180,28	443,62	0,0%	0,1%	0,2%	146,1%
I	Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	0,00	0,05	171,11	0,0%	0,0%	0,1%	350680,4%
III	Inne przychody operacyjne	76,41	180,23	272,51	0,0%	0,1%	0,1%	51,2%
E	Pozostałe koszty operacyjne, w tym aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	388,97	284,55	593,81	0,2%	0,2%	0,3%	108,7%
F	Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C + D – E)	4 874,23	4 209,45	3 846,58	179,0%	175,5%	212,7%	-8,6%
G	Przychody finansowe – inne	329,05	90,80	303,85	0,2%	0,1%	0,2%	234,6%
H	Koszty finansowe – odsetki dla jednostek powiązanych	1 679,96	1 231,03	1 759,16	0,8%	0,7%	0,9%	42,9%
I	Zysk (strata) z działalności gospodarczej (F + G – H)	3 523,32	3 069,22	2 391,27	129,4%	128,0%	132,2%	-22,1%

WYBRANE WSKAŹNIKI CHARAKTERYZUJĄCE DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁKI	j.m.	31.12.2013 r.	31.12.2014 r.	31.12.2015 r.
Wskaźnik struktury aktywów	%	2,9	2,9	3,6
Wskaźnik struktury pasywów (źródeł finansowania)	%	26,5	34,1	25,4
Wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym	%	734,8	896,2	579,0
Wskaźnik pokrycia aktywów trwałych kapitałem stałym	%	748,5	901,3	622,2
Wskaźnik płynności I		1,3	1,3	1,3
Wskaźnik płynności II		0,7	1,0	0,8
Wskaźnik płynności III		0,1	0,0	0,0
Rentowność aktywów (ROA)	%	6,4	6,2	4,7
Rentowność kapitałów własnych (ROE)	%	30,7	27,1	21,0
Rentowność sprzedaży produktów, towarów i materiałów	%	2,4	2,5	2,1
Wskaźnik ogólnego zadłużenia	%	76,7	72,3	78,0
Wskaźnik rotacji środków trwałych		426,2	433,9	333,4
Wskaźnik rotacji aktywów obrotowych		5,1	4,6	5,2
Szybkość obrotu zapasów	Liczba dni	29,1	27,6	23,6
Szybkość obrotu należności z tytułu dostaw i usług	Liczba dni	31,4	42,7	42,8
Szybkość obrotu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	Liczba dni	9,2	9,7	6,5

Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe są wyceniane przez licencjonowanego aktuarusza. Rezerwy na niewykorzystane urlopy są tworzone przy uwzględnieniu przepisów kodeksu pracy oraz wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę za ostatni miesiąc roku obrotowego.

Wysokość odpisu aktualizującego należności jest ustalana indywidualnie dla każdej pozycji niespłaconych należności.

Polecenie

Na podstawie treści zadania przedstaw przykładowe procedury i techniki badania kontynuacji działalności.

ZADANIE 11

Zostałeś wybrany kluczowym biegłym rewidentem do badania sprawozdania finansowego spółki Szkolenia SA. Spółka specjalizuje się w szkoleniach miękkich z zakresu technik sprzedaży, wystąpień publicznych, zarządzania projektami, negocjacji, zarządzania czasem, zarządzania personelem.

Spółka od 3 lat zajmuje się także wydawaniem książek o tematyce dotyczącej zarządzania i marketingu. Książki są sprzedawane głównie uczestnikom szkoleń. Rynek wydawniczy jest rynkiem nasyconym, co wynika z dużej liczby uczestników rynku oraz coraz większej popularności e-booków. Kierownictwo spółki 2 lata temu postanowiło uruchomić sprzedaż internetową wydawnictw.

Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe są wyceniane przez licencjonowanego aktuarusza. Rezerwy na niewykorzystane urlopy są tworzone przy uwzględnieniu przepisów kodeksu pracy oraz wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę za ostatni miesiąc roku obrotowego.

Wysokość odpisu aktualizującego należności jest ustalana indywidualnie dla każdej pozycji niespłaconych należności.

Polecenie

Na podstawie treści zadania przedstaw przykładowe procedury i techniki badania wartości szacunkowych.

ZADANIE 12

Twoja firma została ponownie wybrana do badania sprawozdania finansowego za 2015 r. spółki Piękny Dom Sp. z o.o. Główną działalnością jednostki jest sprzedaż detaliczna elementów wyposażenia domów na terenie Polski. Sprzedaż odbywa się przede wszystkim poprzez sieć sklepów zlokalizowanych w 6 miastach Polski: Warszawie, Krakowie, Gdańsku, Wrocławiu, Katowicach, Poznaniu.

Sprawozdanie finansowe jest sporządzane zgodnie z ustawą o rachunkowości. Co miesiąc przygotowywane są raporty finansowe dla zarządu, a wyniki są analizowane i porównywane z budżetem. Raz na kwartał odbywa się aktualizacja planów finansowych. Sprzedaż detaliczna towarów w sklepach spada, więc kierownictwo postanowiło rozpocząć sprzedaż przez Internet.

W poprzednim badaniu nie zidentyfikowano istotnych nieprawidłowości w działaniu systemu kontroli wewnętrznej, korekty do sprawozdania finansowego za poprzedni okres zostały wprowadzone i dotyczyły przede wszystkim rezerw na niewykorzystane urlopy oraz odpisu aktualizującego wartość zapasów.

Przychody ze sprzedaży w badanym roku wynosiły 53 885,68 tys. złotych.

Polecenie

Na podstawie treści zadania podaj przykład i udokumentuj próbkowanie statystyczne w zakresie stwierdzenia dokładności sprzedaży.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

ZADANIE 13

Twoja firma została wybrana po raz pierwszy do badania sprawozdania finansowego za 2015 r. spółki Stary Młyn Sp. z o.o. Podstawową działalnością spółki jest produkcja mąki i produktów pochodnych ze zboża krajowego i importowanego. Głównymi odbiorcami produktów są hurtownie spożywcze, firmy produkujące gotową żywność oraz firmy cateringowe.

Udziałowcami spółki są 4 osoby fizyczne i 1 spółka prawa handlowego posiadająca 35% udziałów.

Dział księgowości składa się z 4 osób, jednostka korzysta ze standardowego systemu księgowego dostosowanego do potrzeb zarządczych spółki.

Polecenie

Podaj przykładowe procedury, metody i techniki badania bilansu otwarcia.

ZADANIE 14

Twoja firma została ponownie wybrana do badania sprawozdania finansowego za 2015 r. spółki RingRing PL SA. Spółka jest polskim dystrybutorem sprzętu IT, oprogramowania i elektroniki działającym bezpośrednio w 6 państwach Europy Środkowej i Wschodniej (należących do UE) poprzez spółki córki zarejestrowane w tych krajach. W każdej spółce córce spółka RingRing PL SA ma 100% udziałów. Jest spółką dominującą w grupie. Transakcje sprzedaży i zakupu występujące pomiędzy spółkami w grupie stanowią 45% obrotów wszystkich przychodów grupy i 49% obrotów wszystkich kosztów sprzedanych towarów.

Polecenie

Podaj przykładowe procedury, metody i techniki badania transakcji z jednostkami powiązanymi.

ZADANIE 15

Twoja firma została ponownie wybrana do badania sprawozdania finansowego za 2015 r. spółki Nowy Dom SA. Spółka jest liderem rynku budownictwa jednorodzinnego w Małopolsce. Akcjonariuszami spółki są osoby fizyczne będące rezydentami podatkowymi w Polsce. Inwestycje w 80% są finansowane kredytami bankowymi i są prowadzone głównie na obrzeżach dużych aglomeracji miejskich, aby obniżyć koszty bezpośrednie (koszty zakupu gruntu są najistotniejszym elementem przy ustalaniu ceny sprzedaży).

Rada Polityki Pieniężnej wprowadziła w lutym 2016 r. przepisy zaostrzające warunki uzyskania kredytów inwestycyjnych (zwiększenie wkładu własnego przy finansowaniu inwestycji). Agencje ratingowe obniżyły notowania dla branży deweloperskiej.

Stopy procentowe w ostatnim okresie nie ulegają dużym wahaniom. Kursy wymiany walut utrzymują się na niezmiennym istotnie poziomie.

Rynek deweloperski jest rynkiem nasyconym, jest duża konkurencja w branży. Ceny sprzedaży metra kwadratowego lokali spadają.

Polecenie

Podaj przykładowe procedury, metody i techniki badania wpływu na dane w badanym sprawozdaniu finansowym zdarzeń dostarczających dowodów na istnienie określonego stanu na dzień bilansowy.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

ZADANIE 16

Twoja firma została wybrana do badania sprawozdania finansowego za 2015 r. spółki Mydełko SA. Spółka zajmuje się dystrybucją środków czystości w północnej Polsce. Sprzedaż odbywa się poprzez sieć hurtowni w 3 głównych miastach na północy Polski oraz przez Internet. Hurtownie mieszczą się w wynajmowanych magazynach.

W celu obniżenia kosztów wysyłki towary zamówione przez Internet są wysyłane z najbliższej położonej hurtowni.

Ponieważ panuje zastój gospodarczy, odbiorcy towarów spóźniają się z płatnościami, kierownictwo spółki podpisało umowę z kancelarią prawną specjalizującą się w windykacji należności.

W lipcu 2015 r. w jednej z hurtowni wybuchł pożar. Spółka podała właściciela lokalu o odszkodowanie, ponieważ z protokołu biegłych wynikało, że pożar był spowodowany zwarcieniem w instalacji elektrycznej. Zgodnie z umową najmu za konserwację instalacji był odpowiedzialny wynajmujący.

Mimo obowiązku ustawowego sprawozdanie finansowe za 2014 r. nie zostało zbadane przez biegłego rewidenta. Zostało ono zatwierdzone 20.07.2015 r. przez walne zgromadzenie akcjonariuszy, a zysk za 2014 r. został przeznaczony na podwyższenie kapitału zapasowego.

Polecenie

Podaj przykładowe procedury, metody i techniki badania spraw sądowych oraz naruszenia prawa.

ZADANIE 17

Twoja firma została wybrana do badania sprawozdania finansowego za 2015 r. spółki Inwestuj z Nami SA, która specjalizuje się w zakupie nieruchomości inwestycyjnych. Inwestycje te są wyceniane w sprawozdaniu finansowym według ceny rynkowej bądź inaczej określonej wartości godziwej (art. 28 ust. 1 pkt 1a ustawy o rachunkowości).

Ponieważ nie ma możliwości określenia ceny sprzedaży dla danego składnika aktywów, spółka ustala wartość godziwą na dzień bilansowy szacunkowo, korzystając z pomocy rzeczoznawcy.

W spółce są tworzone rezerwy na świadczenia pracownicze, których podstawą wyceny są przepisy prawa pracy, regulaminów wynagrodzeń i innych wiążących porozumień pracodawców z pracownikami. Spółka przy wycenie świadczeń pracowniczych korzysta z wyceny aktuarialnej, ponieważ wycena rezerw na długoterminowe świadczenia pracownicze, w tym nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe, musi być oparta zarówno na założeniach odnoszących się do warunków makroekonomicznych, jak i dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych.

Polecenie

Podaj przykładowe procedury, metody i techniki badania wycen wykonanych przez ekspertów.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

ZADANIE 18

W grudniu 2015 r. Twoja firma audytorska AAA zakończyła etap badania właściwego spółki Samo Zdrowie Sp. z o.o. Zgodnie z kontrolą jakości podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych przed wydaniem opinii i raportu z badania dokumentacja rewizyjna musi zostać poddana przeglądowi i weryfikacji.

Polecenie

Podaj przykładowe procedury przeglądu dokumentacji rewizyjnej i jej weryfikacji.

ZADANIE 19

Kluczowy biegły rewident zbadał sprawozdanie finansowe spółki Meble SA. Podstawową działalnością jednostki jest produkcja mebli do sypialni i jadalni. Spółka sprzedaje salonom meblowym gotowe wyroby z 90-dniowym terminem płatności. W celu utrzymania płynności finansowej spółka korzysta z linii kredytowej w rachunku bieżącym. Suma bilansowa wynosi 12 435 628,00 zł, a zysk netto 120 002,00 zł.

W trakcie badania biegły rewident zebrał dowody badania potwierdzające, że w magazynie znajdują się przeterminowane zapasy gotowych wyrobów i materiałów na kwotę 432 800,00 zł, przy całkowitej wartości zapasów w kwocie 4 541 500,00 zł.

Istotność ogólna przyjęta do badania sprawozdania finansowego wynosi 100 000,00 zł, istotność wykonawcza wynosi 80% istotności ogólnej. Istotność dla pozycji rezerw wynosi 75 000,00 zł.

Zdaniem biegłego rewidenta na podstawie dowodów badania można stwierdzić, że kwota rezerw na naprawy gwarancyjne wykazana w bilansie jest o 95 000,00 zł za niska i powinna wynosić 285 000,00 zł.

Spółka zaprezentowała przekazane kaucje dotyczące wynajmowanych pomieszczeń magazynowych (umowy wynajmu powierzchni magazynowych są podpisane na czas nieokreślony) w kwocie 120 000,00 zł w pozycji bilansu B.II jako „Inne należności krótkoterminowe”. Zgodnie z ustawą o rachunkowości kaucje o terminie zwrotu dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego powinny być zaprezentowane w pozycji bilansu A.III aktywa jako „Należności długoterminowe”.

Polecenie

Udokumentuj podsumowanie rozpoznanych zniekształceń.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

ZADANIE 20

Kluczowy biegły rewident zbadał sprawozdanie finansowe spółki BETA SA. Podstawową działalnością jednostki jest hurtowa sprzedaż artykułów spożywczych. BETA SA posiłkuje się krótkoterminowymi kredytami bankowymi. Suma bilansowa wynosi 12 435 628,00 zł, a zysk netto 120 020,00 zł.

W trakcie badania biegły rewident zebrał dowody badania potwierdzające, że w magazynie znajdują się przeterminowane zapasy artykułów spożywczych na kwotę 432 800,00 zł, przy całkowitej wartości zapasów w kwocie 4 541 500,00 zł. Istotność wykonawcza przyjęta do badania sprawozdania finansowego wynosi 100 000,00 zł.

Kierownictwo jednostki nie wyraziło zgody na wprowadzenie korekty do sprawozdania finansowego dotyczącej odpisu aktualizującego zapasy w kwocie 432 800,00 zł.

Polecenie

Odpowiedz na pytanie: jaką opinię powinien wydać kluczowy biegły rewident?

1.
2.
3.

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

Uwaga: zadania mają charakter wyłącznie przykładowy. Przedstawiona dokumentacja jest małym fragmentem typowej dokumentacji rewizyjnej i ilustruje zaledwie jeden z możliwych sposobów przestrzegania wymogów MSB. Dane, analizy i komentarze przedstawiają tylko niektóre okoliczności i rozważania, do których biegły rewident musi się odnieść w konkretnym badaniu. Jak zawsze, biegły rewident musi stosować zawodowy osąd.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEŹ DO ZADANIA 1

Przyjęcie nowego zlecenia

Badanie za 2015 r.

Badana jednostka: Samo Zdrowie Sp. z o.o.

Obszar	Odpowiedź/załącznik
Zakres zlecenia	Badanie sprawozdania finansowego za 2015 r. sporządzonego zgodnie z Ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz.U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) Opinia i raport są sporządzone dla walnego zgromadzenia wspólników, urzędu skarbowego oraz KRS Podczas spotkania dowiedzieliśmy się, że opinia i raport mogą być wykorzystane przez bank lub firmę leasingową do potwierdzenia danych porównawczych. Spółka może się starać o kredyt na częściowe sfinansowanie inwestycji zakupu specjalistycznego sprzętu medycznego Termin zakończenia badania: do 31.03.2016 r.
Forma prowadzenia działalności przez klienta	Spółka prawa handlowego
Reputacja klienta	Rosnąca liczba spraw w sądzie jest związana z zapłatą za świadczone usługi medyczne. Na spotkaniu z kierownictwem jednostki dowiedzieliśmy się, że sprawy te dotyczą zapłaty za nier refundowane usługi przez NFZ. Na portalach internetowych oraz w internetowych rankingach usługi medyczne jednostki są bardzo dobrze oceniane
Niezależność, w tym: związki osobiste lub rodzinne, świadczenie innych usług biegłego rewidenta	Związki z klientem: jeden z naszych pracowników na stanowisku kierowniczym korzysta z usług klienta w ramach ubezpieczenia obowiązkowego w jednej z podwarszawskich miejscowości. Przypadek ten nie jest uważany za zagrożenie naszej niezależności. Nie występują: powiązania finansowe, pożyczki lub gwarancje udzielone klientowi/przez klienta, przypadki zatrudnienia u klienta, pełnienie funkcji kierownika, dyrektora lub sekretarza spółki klienta, świadczenie usług innych niż atestacyjne, autokontroli
Komunikacja z poprzednim biegłym rewidentem	Kierownictwo klienta oświadczyło, że zmiana firmy audytorskiej jest spowodowana 3-letnią rotacją
Kompetencje niezbędne do przeprowadzenia zlecenia	Kluczowym biegłym rewidentem zostanie osoba mająca doświadczenie w branży usług medycznych (przez długi okres była głównym księgowym w szpitalu). Specjalistyczna wiedza będzie niezbędna do wyceny rezerw na odpisy emerytalne i rentowe oraz w obszarze IT do badania systemu rachunkowego (zintegrowany system dla wszystkich oddziałów), jak również systemu rejestracji pacjentów
Zasoby, w tym czas i środki	Posiadamy zasoby personelu niższego i średniego szczebla do wykonania zlecenia. Jednostka ma 4 oddziały na terenie Mazowsza. Procedury badania w 3 największych oddziałach należy przeprowadzić w ich siedzibach
Ryzyko zlecenia	Podczas spotkania kierownictwo dużo opowiadało o systemie i procedurach kontroli wewnętrznej. Kierownictwo i właściciele to te same osoby. Posiadają doświadczenie w branży medycznej (praca w szpitalach i przychodniach w kraju i zagranicą) System rejestracji pacjentów spełnia wszystkie wymogi NFZ System rachunkowości jest we wszystkich jednostkach taki sam. Kontrole z NFZ oraz sanepidu nie ujawniły istotnych nieprawidłowości i naruszeń prawa Spadek wyników operacyjnych jest spowodowany zmniejszeniem liczby usług zakontraktowanych przez NFZ, co bardzo wpłynęło na płynność jednostki Klient wyraża zgodę na zapłatę całości wynagrodzenia przed wydaniem opinii i raportu z badania Sprawozdanie finansowe sporządzane zgodnie z ustawą o rachunkowości Budżet klienta na zlecenie wynosi 15 000 zł
Ograniczenie zakresu badania	Kierownictwo rozumie i bierze odpowiedzialność za sporządzone sprawozdanie finansowe, zapewnia udostępnienie wszystkich informacji, o które zostanie poproszone, oraz nieograniczony kontakt ze swoim personelem

Regulacje prawne działalności leczniczej	<p>Przepisy prawne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) • Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. nr 112, poz. 654 z późn. zm.) obowiązująca od 01.07.2011 r. • Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) • przepisy podatkowe – podatek dochodowy od osób prawnych i podatek VAT <p>Działalność lecznicza – udzielanie świadczeń zdrowotnych, promocja zdrowia, realizacja zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia, w tym wdrażaniem nowych technologii medycznych oraz metod leczenia – art. 3 Ustawy z dnia 15.04.2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. nr 112, poz. 654 z późn. zm.)</p> <p>Wykonywanie zawodu w ramach praktyki zawodowej nie jest prowadzeniem podmiotu leczniczego – art. 5 ust. 2 i 3 Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. nr 112, poz. 654 z późn. zm.)</p> <p>Ustawa o działalności leczniczej określa również warunki, jakie musi spełniać podmiot leczniczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadanie pomieszczeń lub urządzeń odpowiadających wymaganiom określonym w art. 22 ustawy o działalności leczniczej • stosowanie wyrobów odpowiadających wymaganiom Ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych (Dz.U. nr 107, poz. 679 z późn. zm.) • zapewnienie udzielania świadczeń zdrowotnych wyłącznie przez osoby wykonujące zawód medyczny oraz spełniające wymagania zdrowotne określone w odrębnych przepisach, zawarcie w zakresie określonym w art. 25 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej umowy ubezpieczenia, odpowiedzialności cywilnej i na rzecz pacjentów z tytułu zdarzeń medycznych określonych w przepisach o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta – w przypadku podmiotu leczniczego prowadzącego szpital <p>Podmiot powinien posiadać obowiązkowe ubezpieczenie, a zakres szkód, minimalne kwoty ubezpieczeń i terminy zawarcia ubezpieczenia określa ustawa</p> <p>Lekarze i pielęgniarki w zależności od formy prowadzenia działalności muszą spełniać odpowiednie wymogi zgodnie z art. 18 i 19 Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. nr 112, poz. 654 z późn. zm.)</p> <p>W ramach praktyki muszą posiadać ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, z wyjątkiem lekarzy i pielęgniarek wykonujących indywidualną specjalistyczną praktykę wyłącznie w przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego na podstawie umowy z tym podmiotem</p>
---	--

Wnioski: na podstawie zgromadzonych informacji oraz oszacowania ryzyka zlecenia jesteśmy w stanie podjąć się zlecenia ze względu na:

- wykonanie zlecenia pod nadzorem kluczowego biegłego rewidenta posiadającego doświadczenie w branży usług medycznych. Posiadamy również wystarczającą liczbę personelu niższego szczebla do przeprowadzenia procedur badania w oddziałach jednostki,
- otrzymanie całości wynagrodzenia przed oddaniem opinii i raportu z badania. Jest to procedura ograniczająca ryzyko braku zapłaty przez klienta należności za nasze usługi. Procedura jest stosowana w przypadku nowych klientów lub klientów o złej kondycji finansowej,
- spełnienie wstępnych warunków badania:
 - zastosowane założenia koncepcyjne sprawozdawczości finansowej w postaci ustawy o rachunkowości (wg prawa polskiego) przy sporządzeniu sprawozdania finansowego są akceptowalne,
 - badaniu podlega kompletne sprawozdanie finansowe,
 - kierownictwo uznaje i rozumie swoją odpowiedzialność za sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z ustawą o rachunkowości, kontrolę wewnętrzną niezbędną do sporządzenia sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem,
 - kierownictwo zapewni biegłemu rewidentowi: dostęp do wszystkich istotnych i niezbędnych do wykonania zlecenia informacji oraz tych, o które zostanie poproszone w trakcie wykonywania zlecenia,
 - kierownictwo umożliwi nieograniczony dostęp w jednostce do osób, które pomogą w uzyskaniu dowodów badania.

Data: 23.12.2015 r.

Sporządził: JW	Data: 23.12.2015 r.
Sprawdził: ES	Data: 29.12.2015 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 30.12.2015 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ DO ZADANIA 2

Badana jednostka: ABC Sp. z o.o.

Badanie za 2015 r.

Ogólna strategia badania – cel: identyfikacja i udokumentowanie głównych cech zlecenia, pomoc w efektywnej realizacji zlecenia.

Obszar	Uwagi
Założenia koncepcyjne sprawozdawczości finansowej	Sprawozdanie finansowe sporządzone zgodnie z Ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz.U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.), nie ma specjalnych wymogów sprawozdawczych w branży
Ramy czasowe przeprowadzenia zlecenia	Opinia i raport powinny być sporządzone do 31.03.2016 r. Sprawozdanie finansowe w wersji do badania zostanie przekazane 20.01.2016 r. Planowany pobyt w jednostce: od 25.01.2016 r. do 5.02.2016 r. Spotkanie podsumowujące z kierownictwem planowane na 06.02.2016 r. Cel spotkania: omówienie wyników przeprowadzonych procedur badania
Zidentyfikowane czynniki ryzyka	Nie zidentyfikowano zagrożeń niezależności, żadna osoba z personelu nie dokonywała zakupów towarów klienta po obniżonych cenach w trakcie wykonywania zlecenia badania sprawozdania finansowego. Kierownictwo przestrzega zasad kontroli wewnętrznej i wymaga przestrzegania tych zasad przez personel jednostki. Ryzyko zlecenia średnie
Istotność ogólna	Jako punkt odniesienia dla określenia poziomu istotności ogólnej (na poziomie sprawozdania finansowego) przyjmuje się przychody z badanego okresu, ponieważ ma to bezpośredni wpływ na wysokość zysku ze sprzedaży. W badanym okresie są bardzo dobre wyniki sprzedaży i przyjęcie zysku ze sprzedaży towarów z badanego okresu za punkt odniesienia może spowodować ustalenie poziomu istotności odbiegającego od poziomu ustalonego w poprzednim okresie. Istotność została ustalona na poziomie 1% przychodów ze sprzedaży, ponieważ branża jest nasycona, jest duża konkurencja na rynku, inwestycje są finansowane ze środków zewnętrznych, a złamanie warunków umowy kredytowej powoduje postawienie kredytu w stan natychmiastowej wymagalności przez bank. Dodatkowym zabezpieczeniem spłaty kredytu jest ustanowienie cesji na towarach jednostki Przychody ze sprzedaży 10 669,89 tys. zł Istotność ogólna 106,69 tys. zł
Istotne obszary sprawozdania finansowego	Zapasy – ryzyko utraty wartości zapasów spowodowane dużą konkurencją na rynku Sprzedaż – mimo zastoju w branży wzrost przychodów ze sprzedaży Sprzedaż przez Internet – ryzyko niezyskania rzetelnych danych Strata netto mimo wzrostu przychodów ze sprzedaży
Zmiany w jednostce w badanym okresie	Sprzedaż przez Internet, rozpoczęcie sprzedaży hurtowej, uzyskanie finansowania zewnętrznego na uruchomienie nowych kanałów sprzedaży
Obszary sprawozdania finansowego o wysokim ryzyku istotnego zniekształcenia	Przychody ze sprzedaży – ryzyko oszustw mających na celu utrzymanie sprzedaży na zaplanowanym poziomie, wycena kredytu, wycena zapasów – szybko starzejące się towary
Specjaliści	Specjalista IT, ponieważ jednostka rozpoczęła sprzedaż przez Internet
Oszacowanie ryzyka na poziomie sprawozdania finansowego	Niskie
Podejście do badania	Najwłaściwszym podejściem do badania będzie podejście bilansowe połączone z podejściem opartym na ryzyku. Oszacowanie czynników ryzyka działalności gospodarczej i ryzyka kontroli wskaże obszary o wysokim ryzyku. W tych obszarach, w których zidentyfikowane zostaną słabości w działaniu kontroli wewnętrznej, powinny być wykonane rozszerzone badania wiarygodności w połączeniu z pozycjami rachunku zysków i strat. Dla pozostałych pozycji powinny być wykonane podstawowe procedury badania. Kluczowy biegły rewident powinien przeanalizować obrót zapasami w czasie oraz sprawdzić wysokość odpisów aktualizujących towary handlowe

Data: 22.02.2016 r.

Sporządził: JW	Data: 22.02.2016 r.
Sprawdził: ES	Data: 28.02.2016 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 30.03.2015 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEŹ DO ZADANIA 3

Badana jednostka: ALFA Sp. z o.o.

Badanie za 2015 r.

Cel: wyznaczenie istotności ogólnej i wykonawczej w celu oceny wpływu na sprawozdanie finansowe rozpoznanych podczas badania zniekształceń, jak również nieskorygowanych zniekształceń, jeśli występują.

Obszar	Uzasadnienie	Zmiany wyznaczonych poziomów istotności i ich przyczyny								
Użytkownicy sprawozdania finansowego	KRS – terminowość przekazania zatwierdzonego sprawozdania finansowego do KRS									
	Walne zgromadzenie wspólników – wysokość sprzedaży i osiągniętych zysków									
	Urząd skarbowy – prawidłowość wyliczenia zobowiązań podatkowych i zgodność kwot z danymi w sprawozdaniu finansowym									
	Bank w następnych okresach jako dane porównawcze – wysokość sprzedaży, osiągnięte zyski, dywersyfikacja przychodów, szybkość obrotu należnościami w dniach									
Istotność ogólna	<p>Za punkt odniesienia do wyznaczenia istotności na poziomie sprawozdania finansowego właściwe jest przyjęcie zysku brutto. Uczestnicy są również członkami zarządu i pobierają wynagrodzenie ze spółki w różnej postaci. Jako rezydenci podatkowi w Polsce nie są oni zainteresowani wypłatą dywidend i do wyznaczenia punktu odniesienia przy określaniu istotności ogólnej (na poziomie sprawozdania finansowego) najwłaściwsze jest zastosowanie zysku brutto przed wypłatą wynagrodzeń osobom zarządzającym jednostką.</p> <p>Za punkt wyjścia przyjęto poziom 5%, ponieważ niższy poziom spowodowałby zbyt rozległe procedury badania. Dodatkowym uzasadnieniem jest kontrola właścicielska</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;">Zysk brutto badanego okresu</td> <td style="text-align: right;">47 885,68 zł</td> </tr> <tr> <td>Wynagrodzenia osób zarządzających jednostką</td> <td style="text-align: right;">150 000,00 zł</td> </tr> <tr> <td>Zysk brutto przed uwzględnieniem wynagrodzeń</td> <td style="text-align: right;">197 885,68 zł</td> </tr> <tr> <td>Istotność ogólna</td> <td style="text-align: right;">9 894,28 zł</td> </tr> </table> <p>Uzasadnienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • finansowane środkami własnymi • brak jednostek powiązanych • nie ma udziałowców mniejszościowych • ryzyko badania oceniono jako średnie 	Zysk brutto badanego okresu	47 885,68 zł	Wynagrodzenia osób zarządzających jednostką	150 000,00 zł	Zysk brutto przed uwzględnieniem wynagrodzeń	197 885,68 zł	Istotność ogólna	9 894,28 zł	Nie wystąpiły (ES – 25.03.2016 r.)
Zysk brutto badanego okresu	47 885,68 zł									
Wynagrodzenia osób zarządzających jednostką	150 000,00 zł									
Zysk brutto przed uwzględnieniem wynagrodzeń	197 885,68 zł									
Istotność ogólna	9 894,28 zł									
Istotność wykonawcza	Istotność wykonawcza przyjęta na poziomie 80% istotności ogólnej i wynosi 7 915,43 zł	Nie wystąpiły (ES – 25.03.2016 r.)								
Istotność dla istotnych grup transakcji, sald kont lub ujawnień	Nie zidentyfikowano istotnych grup transakcji, sald kont lub ujawnień wymagających ustalenia odrębnego poziomu istotności	Nie wystąpiły (ES – 25.03.2016 r.)								

Data: 24.02.2016 r.

Sporządził: JW	Data: 24.02.2016 r.
Sprawdził: ES	Data: 28.02.2016 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 31.03.2016 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ DO ZADANIA 4

Badana jednostka: ABC Sp. z o.o.

Badanie za 2015 r.

Cel: wyznaczenie istotności ogólnej i wykonawczej w celu oceny wpływu na sprawozdanie finansowe rozpoznanych podczas badania zniekształceń, jak również nieskorygowanych zniekształceń, jeśli występują.

		Zmiany wyznaczonych poziomów istotności i ich przyczyny									
Użytkownicy sprawozdania finansowego	KRS – terminowość przekazania zatwierdzonego sprawozdania finansowego do KRS										
	Walne zgromadzenie wspólników – wysokość sprzedaży i osiągniętych zysków										
	Urząd skarbowy – prawidłowość wyliczenia zobowiązań podatkowych i zgodność kwot z danymi w sprawozdaniu finansowym										
	Bank – przepływy pieniężne z działalności operacyjnej Pożyczkodawcy – przepływy pieniężne z działalności operacyjnej										
Istotność ogólna	<p>Za punkt odniesienia do wyznaczenia istotności na poziomie sprawozdania finansowego właściwe jest przyjęcie przychodów ze sprzedaży. Przychody nie ulegały znacznym wahaniom w badanym okresie w porównaniu z 2014 r. Stosowana jest kontrola właścicielska polegająca na sporządzaniu comiesięcznych raportów finansowych i analizowaniu wyników w stosunku do kwot zabudżetowanych. Stosowana jest również kwartalna aktualizacja planów finansowych</p> <p>Moją decyzję uzasadnia fakt, że mimo wzrostu sprzedaży spółka poniosła stratę i przyjęcie punktu odniesienia w postaci uśrednionych wyników brutto spowodowałoby ustalenie poziomu istotności na zbyt niskim poziomie i zbyt rozległe procedury badania</p> <p>Poziom istotności zostaje wyznaczony na poziomie 1% wartości przychodów ze sprzedaży towarów za 2015 r.</p> <p>Wybór takiego poziomu istotności uzasadniam brakiem istotnych luk w działaniu kontroli wewnętrznej oraz wzrostem przychodów ze sprzedaży w badanym okresie, jak również finansowaniem inwestycji ze źródeł zewnętrznych oraz skrupulatną kontrolą właścicielską, brakiem udziałowców mniejszościowych</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Okres</th> <th>Rok 2014</th> <th>Rok 2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi w tys. zł</td> <td>10 050,56</td> <td>10 669,89</td> </tr> <tr> <td>Istotność ogólna (na poziomie sprawozdania finansowego) 1% × 10 669,89 tys. zł = 106,69 tys. zł</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Okres	Rok 2014	Rok 2015	Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi w tys. zł	10 050,56	10 669,89	Istotność ogólna (na poziomie sprawozdania finansowego) 1% × 10 669,89 tys. zł = 106,69 tys. zł			Nie wystąpiły (ES – 25.03.2016 r.)
Okres	Rok 2014	Rok 2015									
Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi w tys. zł	10 050,56	10 669,89									
Istotność ogólna (na poziomie sprawozdania finansowego) 1% × 10 669,89 tys. zł = 106,69 tys. zł											
Istotność wykonawcza	Istotność wykonawcza przyjęta na poziomie 75% istotności ogólnej i wynosi 80,02 tys. zł	Nie wystąpiły (ES – 25.03.2016 r.)									
Istotność dla istotnych grup transakcji, sald kont lub ujawnień	<p>Odrębnego ustalenia poziomu istotności wymagają (ze względu na dużą liczbę transakcji z podmiotami powiązаныmi i premie kierownictwa uzależnione od wyników finansowych ustalono istotność szczególną):</p> <ul style="list-style-type: none"> transakcje z podmiotami powiązаныmi – 50,00 tys. zł premie kierownictwa – 20,00 tys. zł 	Nie wystąpiły (ES – 25.03.2016 r.)									

Data: 22.02.2016 r.

Sporządził: JW	Data: 22.02.2016 r.
Sprawdził: ES	Data: 28.02.2016 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 30.03.2015 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEŹ DO ZADANIA 5

Badana jednostka: ABC Sp. z o.o.

Badanie za 2015 r.

Cel: poznanie jednostki i jej otoczenia, w tym kontroli wewnętrznej jednostki, co stanowi podstawę do zaprojektowania i wdrożenia reakcji na ocenione ryzyka istotnego zniekształcenia.

Obszar	Charakterystyka	Przykładowe załączniki
Podstawowa działalność jednostki	Handel detaliczny markową odzieżą damską i męską poprzez sieć sklepów	Wypis z KRS
Regulacje prawne	Akty prawne regulujące działalność handlową to: <ul style="list-style-type: none"> • Ustawa o prawach konsumenta z dnia 30 maja 2014 r. (Dz.U. z 2014 r., poz. 827), określająca prawa konsumenta podczas dokonywania transakcji zakupu • Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 16 lutego 2007 r. (Dz.U. z 2007 r. nr 50, poz. 331 ze zm.), określająca warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów • Ustawa o świadczeniu usług drogą elektroniczną z dnia 18 lipca 2002 r. (Dz.U. z 2002 r. nr 144, poz. 1204), określająca obowiązki usługodawcy związane ze świadczeniem usług drogą elektroniczną, zasady wyłączania odpowiedzialności usługodawcy z tytułu świadczenia usług drogą elektroniczną, zasady ochrony danych osobowych osób fizycznych korzystających z usług świadczonych drogą elektroniczną 	Treść specyficznych aktów prawnych
Wskaźniki ekonomiczne	Stopy procentowe wpływające na koszt finansowania zewnętrznego (karty kredytowe) – liczba dokonywanych transakcji Kursy walut obcych (wynajem powierzchni handlowych w walucie EUR, zakup towarów handlowych w walucie EUR) – wpływ na wysokość kosztów Zastój w gospodarce, brak wzrostów gospodarczych	Kopie umów
Trendy w branży	Duża konkurencja, odzież w niskich cenach sprzedaży Zmienność trendów w modzie, spadające zapotrzebowanie na markową odzież ze względu na recesję w gospodarce Dużo tańsza odzież sprowadzana z krajów azjatyckich Krótki cykl życia produktu – modne jeden sezon Sezonowość – 2 główne kolekcje: jesień-zima, wiosna-lato Te czynniki mogą w przyszłości spowodować spadek przychodów ze sprzedaży Szybkie starzenie się produktu, spadające marże, spadająca sprzedaż Duża konkurencja i nasycenie rynku	Informacje z Internetu
Główni konkurenci	Inne sieci odzieżowe sprzedające odzież niemarkową, gorszej jakości, ale po dużo niższych cenach – ok. 55% rynku Inne sieci odzieżowe sprzedające odzież markową z innych krajów europejskich i Ameryki – ok. 39% rynku	Spis firm konkurencyjnych
Główni dostawcy	Spółka matka	Kopie umów
Rodzaj jednostki	Spółka prawa handlowego, kapitał zagraniczny, spółka zależna Właściciele – zagraniczna osoba prawna Spółka dominująca stosuje ustawę o rachunkowości Sprawozdanie finansowe jednostki jest sporządzane zgodnie z MSSF	KRS Umowa spółki Regulaminy Instrukcje Główne umowy

Kierownictwo	<p>Zarząd – 2 osoby. Jedna osoba zarządza spółką, a druga jest odpowiedzialna za sprzedaż. Pracuje w branży 20 lat, a w badanej jednostce 8 lat</p> <p>Raportowanie: miesięczne</p> <p>Wyniki: analizowane i porównywane z budżetem</p> <p>Raz na kwartał: aktualizacja planów finansowych</p> <p>Dominacja jednej osoby, właściwe podejście do kontroli wewnętrznej, promowanie przez kierownictwo etycznych postaw i poszanowania zasad kontroli wewnętrznej</p> <p>Naciski na zarząd: udziałowiec bardzo naciska na wykonania budżetu, wszelkie odchylenia są analizowane</p> <p>Od wyników zależy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • premia zarządu i kierownictwa niższego szczebla (kierownik sklepu ma premię kwartalną zależną od obrotu) • utrzymanie finansowania zewnętrznego (umowa kredytu, dotrzymanie kowenantów umowy: utrzymanie sprzedaży na niezmiennym poziomie) 	<p>Budżety</p> <p>Plany finansowe</p> <p>Kopie umów kredytowych</p>
Personel	<p>Umowy o pracę, pensja stała, kierownictwo (zarząd i kierownicy sklepów) wynagradzane również od osiągniętych wyników sprzedaży</p> <p>Personel w sklepach: szkolenia raz do roku z technik sprzedaży oraz obsługi klienta. Kursy z zakresu projektowania</p> <p>Kierownictwo:</p> <p>Zarząd – wykształcenie wyższe kierunkowe, doświadczenie w branży</p> <p>Księgowość – wykształcenie wyższe kierunkowe</p> <p>IT – usługi zewnętrzne, firma z referencjami</p>	<p>Warunki premiowania</p> <p>Kopia umowy z firmą IT</p>
Główni doradcy	<p>Kancelaria prawna – stała umowa, opłata ryczałtowa</p> <p>Doradca podatkowy – stała umowa, opłata za zrealizowane zlecenia</p>	<p>Kopia umowy</p>
Podmioty powiązane	<p>Spółka matka, w systemie księgowym są pozakładane osobne konta analityczne dla transakcji z podmiotami powiązanymi</p>	<p>Dokumentacja cen transferowych</p>
Inwestycje jednostki	<p>Rozpoczęcie sprzedaży przez Internet. Nakłady finansowe poniesione na modernizację strony internetowej. Modernizacja strony internetowej odniesiona bezpośrednio w koszty. Rozpoczęcie sprzedaży hurtowej. Zakup i wdrożenie nowego systemu sprzedaży zintegrowanego z systemem magazynowym i księgami rachunkowymi</p>	<p>Rozliczenie inwestycji</p> <p>Opis systemu IT</p>
Rachunkowość	<p>MSSF, ustawa o rachunkowości – polityka rachunkowości</p> <p>Uznawanie przychodów: moment wydania towaru, w każdym sklepie te same zasady i procedury sprzedaży, zwrotu towarów i uznawania reklamacji</p> <p>Nie było zmian zasad rachunkowości w badanym okresie</p>	<p>Zasady (polityka) rachunkowości</p>
Planowanie działalności	<p>Plany finansowe roczne, aktualizacja kwartalna, analiza odchyłeń</p> <p>Plany sprzedaży realizowane w 89%</p>	<p>Kopie planów</p>
Zarządzanie ryzykiem przez jednostkę	<p>Śledzenie trendów w branży, dostosowanie asortymentu do zmian w modzie i na świecie (używanie naturalnych materiałów)</p> <p>Udział w targach mody</p> <p>Analiza rankingów</p> <p>Przeprowadzanie ankiet i badań rynkowych</p>	<p>Analiza rankingów</p> <p>Wyniki ankiet i badań</p>
Wyniki finansowe	<p>Zysk sklepu – pomiar zyskowności sklepu, zysk sklepu obliczany jako różnica pomiędzy przychodami a kosztami zmiennymi, kosztami stałymi dotyczącymi sklepu i kosztami zarządu, częstotliwość analizy zyskowności – raz w miesiącu</p>	
Przegląd analityczny	<p>Tendencje, wskaźniki, struktura</p>	<p>Analiza finansowa</p>

Data: 20.12.2015 r.

Sporządził: JW	Data: 20.12.2015 r.
Sprawdził: ES	Data: 30.12.2015 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 12.01.2016 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ DO ZADANIA 6

Poznanie jednostki

Badana jednostka: ABC Tabletki Sp. z o.o.

Badanie za 2015 r.

Cel: poznanie jednostki i jej otoczenia, w tym kontroli wewnętrznej jednostki, co stanowi podstawę do zaprojektowania i wdrożenia reakcji na ocenione ryzyko istotnego zniekształcenia. Poznanie jednostki pozwoli na identyfikację i ocenę czynników ryzyka istotnego zniekształcenia, niezależnie od tego, czy powstało ono na skutek oszustwa lub błędu na poziomie sprawozdania finansowego lub stwierdzeń.

Obszar	Charakterystyka	Przykładowe załączniki
Otoczenie Branżowe i inne czynniki zewnętrzne	<p>Rynek usług medycznych ulega cały czas modyfikacjom i ciągłym zmianom. Dwa główne rodzaje usług medycznych to usługi medyczne finansowane przez NFZ oraz rynek prywatnych usług medycznych</p> <p>Usługi odpłatne opieki medycznej cieszą się największym zainteresowaniem w dużych miastach, gdzie dochody ludności są większe od przeciętnych w kraju</p> <p>Usługi służby zdrowia finansowane przez NFZ dotyczące podstawowej opieki medycznej zapewniają stały dochód przez okres obowiązywania umowy z NFZ, ale wymagają od placówek zdrowia przestrzegania wymogów wynikających z ustaw dotyczących spełnienia warunków umożliwiających świadczenie usług medycznych oraz finansowania państwowej służby zdrowia</p> <p>Podstawowa opieka medyczna nie wymaga dużych nakładów na nowe technologie, w przeciwieństwie do specjalistycznej opieki medycznej</p> <p>Najważniejszą kwestią w podstawowej opiece medycznej jest lokalizacja (dzielnice mieszkalne) oraz personel</p> <p>Jednostka, której sprawozdanie finansowe jest badane, świadczy usługi podstawowej opieki medycznej – lekarze pierwszego kontaktu, ośrodki zdrowia są zlokalizowane w większości w pobliżu osiedli mieszkaniowych, a 5 z nich w centrum miast</p> <p>Finansowanie jednostki pochodzi ze środków własnych</p> <p>Zarząd jednostki rozszerzył zakres usług medycznych, wprowadzając w 5 największych placówkach usługi medycyny pracy i pakiety medyczne. Placówki te są zlokalizowane w większych podwarszawskich miejscowościach i w Warszawie, blisko centrum, z łatwym dojazdem. Rozszerzenie działalności nie wymaga dodatkowych nakładów finansowych</p> <p>Główne grupy transakcji to sprzedaż usług medycznych, wynagrodzenia personelu, usługi wynajmu lokali i zakup usług medycznych od podwykonawców. Mimo dużej konkurencji na rynku usług medycyny pracy jednostka widzi swoje miejsce na nim, ponieważ obowiązek wykonywania tych badań przez pracowników wynika z przepisów prawa pracy. Udział w rynku będzie zależał od ceny usługi. Inwestycja o niskim ryzyku</p> <p>W przyszłości zarząd planuje również w tych 5 jednostkach rozpocząć wynajem specjalistycznych gabinetów lekarskich. Specjalistyczny sprzęt medyczny do tych gabinetów ma być uzyskany za pomocą leasingu operacyjnego – w dużych miastach rozszerzenie świadczonych usług nie stwarza wysokiego ryzyka niepowodzenia. Taka forma jest bardzo popularna w innych krajach</p> <p>Wyniki działalności są prezentowane zgodnie z ustawą o rachunkowości, ceny są ustalane przez NFZ odgórnie</p> <p>Przepisy i regulacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2004 r. nr 210, poz. 2135) • Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości • Ustawa z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz.U. z 2003 r. nr 45, poz. 391) <p>Branża medyczna ciągle się rozwija i będzie się rozwijać</p> <p>Wysokość przychodów zależy od liczby osób zarejestrowanych w ośrodkach zdrowia w ramach podstawowej opieki medycznej</p> <p>Kluczowi konkurenci: nowo powstające ośrodki świadczące te same usługi finansowane przez NFZ</p> <p>Kluczowi dostawcy: firmy wynajmujące lokale, dostawcy usług medycznych</p>	<p>Treść aktów prawnych</p> <p>Informacje z Internetu</p> <p>Schemat organizacyjny</p> <p>Umowy z kluczowymi dostawcami</p>

<p>Regulacje prawne działalności leczniczej</p>	<p>Przepisy prawne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) • Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. nr 112, poz. 654 z późn. zm.) obowiązująca od 01.07.2011 r. • Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) • przepisy podatkowe – podatek dochodowy od osób prawnych i podatek VAT • Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2004 r. nr 210, poz. 2135) • Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości • Ustawa z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz.U. z 2003 r. nr 45, poz. 391) <p>Działalność lecznicza to udzielanie świadczeń zdrowotnych, promocja zdrowia, realizacja zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia, w tym wdrażaniem nowych technologii medycznych oraz metod leczenia – art. 3 Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. nr 112, poz. 654 z późn. zm.)</p> <p>Podmiotami leczniczymi mogą być:</p> <p>Przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2015 r., poz. 584) we wszelkich formach przewidzianych dla wykonywania działalności gospodarczej, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej – klient prowadzi działalność w formie spółki prawa handlowego</p> <p>Zgodnie z ustawą o działalności leczniczej spółka spełnia określone warunki dla podmiotu leczniczego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadanie pomieszczeń lub urządzeń odpowiadających wymaganiom określonym w art. 22 ustawy o działalności leczniczej • stosowanie wyrobów odpowiadających wymaganiom Ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych (Dz.U. nr 107, poz. 679 z późn. zm.) • zapewnienie udzielania świadczeń zdrowotnych wyłącznie przez osoby wykonujące zawód medyczny oraz spełniające wymagania zdrowotne określone w odrębnych przepisach, zawarcie w zakresie określonym w art. 25 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej umowy ubezpieczenia, odpowiedzialności cywilnej i na rzecz pacjentów z tytułu zdarzeń medycznych określonych w przepisach o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta – w przypadku podmiotu leczniczego prowadzącego szpital <p>Podmiot powinien posiadać obowiązkowe ubezpieczenie, a zakres szkód, jakie powinny być ubezpieczone, minimalne kwoty ubezpieczeń i terminy zawarcia ubezpieczenia określa ustawa</p> <p>Lekarze i pielęgniarki w zależności od formy prowadzenia działalności muszą spełniać odpowiednie wymogi zgodnie z art. 18 i 19 Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. nr 112, poz. 654 z późn. zm.). W ramach praktyki muszą posiadać ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, z wyjątkiem lekarzy i pielęgniarek wykonujących indywidualną specjalistyczną praktykę wyłącznie w przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego na podstawie umowy z tym podmiotem</p>	<p>Polisy ubezpieczeniowe</p>
<p>Charakter jednostki</p>	<p>Właścicielami spółki są osoby fizyczne będące lekarzami. Właściciele są również członkami zarządu. Każdy z udziałowców posiada 25% w kapitale spółki.</p> <p>Dokumentacja medyczna zgodna z wymogami NFZ</p> <p>Każdy członek zarządu jest odpowiedzialny za część przychodni i przyjmuje w każdej z przydzielonych przychodni</p> <p>Wynagrodzenia personelu to lista płac, samozatrudnienie</p> <p>Personel podzielony na: administracyjny i medyczny</p> <p>Doradcy: stała obsługa prawna i podatkowa</p> <p>Podmioty powiązane: brak</p> <p>Finansowanie: w badanym okresie własne, planowane finansowanie zakupu sprzętu medycznego za pomocą leasingu operacyjnego</p>	<p>KRS</p> <p>Umowa spółki</p> <p>Regulaminy</p> <p>Instrukcje</p> <p>Główne umowy</p>

Zasady rachunkowości	Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.). Przychody – rozpoznawane w momencie wykonania usługi lub otrzymania zapłaty ryczałtowej za usługę Na politykę rachunkowości jednostek służby zdrowia wpływają: <ul style="list-style-type: none"> • rodzaj świadczonych usług • wykorzystywany specjalistyczny sprzęt medyczny • technologie medyczne • potrzeby informacyjne użytkowników i odbiorców informacji finansowej jednostek służby zdrowia: informacji dotyczących sytuacji finansowo-organizacyjnej, kosztów jednostkowych usług zdrowotnych, przychodów, rentowności poszczególnych ośrodków, rentowności usług medycznych Brak regulacji branżowych, nie było zmiany zasad rachunkowości w badanym okresie	Polityka rachunkowości
Cele i strategię	Świadczenie usług podstawowej ochrony zdrowia	
Wyniki finansowe	Liczba pacjentów, opłata ryczałtowa za pacjenta, zysk miesięczny	

Wnioski: uzależnienie od jednego kontrahenta NFZ, wzrost liczby podobnych jednostek świadczących taki sam rodzaj usług, co wpływa na zyski, płynność finansową.

Data: 20.12.2015 r.

Sporządził: JW	Data: 20.12.2015 r.
Sprawdził: ES	Data: 27.12.2015 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 15.02.2016 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ DO ZADANIA 7

Badana jednostka: ALFA Sp. z o.o.

Badanie za 2015 r.

Cel: ocena prawdopodobieństwa wystąpienia czynników ryzyka i ich wpływu na sprawozdanie finansowe oraz wstępne czynności planowania.

Legenda:

S – stwierdzenia, A – aktywa, P – pasywa, RZiS – rachunek zysków i strat

- prawdopodobieństwo wystąpienia w skali od 1 do 5: niewielkie = 1, mało prawdopodobne = 2, możliwe = 3, prawdopodobne = 4, prawie pewne = 5
- skutki pieniężne w skali od 1 do 5: nieistotne (< 5% istotności) = 1, niewielkie (6-15% istotności) = 2, umiarkowane (16-30% istotności) = 3, znaczące (31-50% istotności) = 4, istotne (> 50% istotności) = 5

Założenie: czynniki ryzyka, dla których uzyskano wynik łącznego oszacowania ryzyka (prawdopodobieństwo wystąpienia × wpływ) w wysokości 15 lub więcej punktów, powinny być rozpatrywane jako „znaczące” ryzyko badania.

Ryzyko rezydualne (RR – szczątkowe) niskie (N), umiarkowane (U) lub wysokie (W). Jest to pozostałe (szczątkowe) ryzyko (po zastosowaniu kontroli – jeżeli „działają”) istotnych zniekształceń sprawozdania finansowego.

Czynniki ryzyka działalności gospodarczej

Badana jednostka: ALFA Sp. z o.o.

Badanie za 2015 r.

Cel: identyfikacja czynników ryzyka działalności gospodarczej w celu oszacowania ryzyka rozpoznania istotnego zniekształcenia i opracowania odpowiedniej reakcji w badaniu.

Czynniki ryzyka działalności gospodarczej lub oszustw	Negatywne konsekwencje czynników ryzyka w SF	RZiS	Bilans		Oszacowanie ryzyka nieodłącznego				Przykładowe procedury KW w jednostce (DR nr #)	RR	Reakcja w badaniu (jeśli miała miejsce), plan badania (DR nr #)
			A	P	Prawdopodobieństwo wystąpienia	Skutek pieniężny	Wynik	Ryzyko znaczące			
			S	S	Kol. 1	Kol. 2	Kol. 1 × Kol. 2				
Utrata certyfikatu	Utrata przychodów ze sprzedaży ekologicznych warzyw, kary	KD		W	5	4	20	TAK	Badania laboratoryjne dostarczonych towarów	U	Sprawdzenie, czy próbki warzyw są badane zgodnie z certyfikatem Próby dotyczące dostaw od certyfikowanych dostawców
Uzależnienie od jednego odbiorcy	Opóźnienia w zapłacie, utrata płynności finansowej, kary umowne		W		4	5	20	TAK	Kontrola prawidłowości i terminowości dostaw	U	Testy kontroli dotyczące terminowości dostaw i innych punktów wynikających z umowy Zwroty towarów Badanie spraw spornych
Manipulacja wynikiem finansowym w celu uzyskania finansowania na realizację inwestycji	Nieprawidłowe oszacowania Nieprawidłowości związane z ujmowaniem kosztów i przychodów			KIW	4	5	20	TAK	Kontrola powiązania WZ z fakturami sprzedaży Kontrola reklamacji	W	Testy kontroli dotyczące kontroli WZ i faktur sprzedaży Badanie zwrotów towarów Badanie sprzedaży na przełomie roku

Minimalizacja obciążeń podatkowych – naciski właścicieli	Nieprawidłowe oszacowania	KD		KW	3	5	15	TAK	Brak kontroli	W	Testy kontroli dotyczące metodologii oszacowań Badania wiarygodności dotyczące wartości oszacowań i wyliczeń PDOP
Przeterminowane zapasy, zniszczone, zepsute	Salda zapasów mogą być zawyżone	K	W		4	4	16	TAK	Cotygodniowe sprawdzanie terminowości produktów	U	Testy kontroli dotyczące sprawdzania terminowości Badanie inwentaryzacji

Data: 14.01.2016 r.

Sporządził: JW	Data: 14.01.2016 r.
Sprawdził: ES	Data: 16.01.2016 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 20.01.2016 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ DO ZADANIA 8

Badana jednostka: ABC Sp. z o.o.

Badanie za 2015 r.

Cel: poznanie kontroli wewnętrznej jednostki i procesów występujących w jednostce.

Notatka do DR nr #: kontrole na poziomie jednostki i ogólne kontrole IT

- jeden udziałowiec, osoba oddelegowana do zarządzania spółką ze spółki matki,
- dwuosobowa reprezentacja spółki w zakresie dokonywania płatności powyżej 50 000,00 zł,
- wszystkie zawierane umowy powyżej wartości 200 000,00 zł w ciągu roku wymagają akceptacji walnego zgromadzenia,
- comiesięczne raportowanie do głównego udziałowca i analiza wyników.

System IT jednakowy we wszystkich miejscach prowadzenia działalności. System zarządzany przez firmę zewnętrzną specjalizującą się w systemach handlu detalicznego. System zintegrowany z systemem centrali. Główny udziałowiec podejmuje decyzje dotyczące systemów IT oraz sprzętu komputerowego. System wymiany sprzętu komputerowego wynika z zasad użytkowania ustalonych przez centralę, sprzęt, dla którego kończy się okres gwarancji lub który uległ awarii, zostaje wymieniony na nowy. Dostawca zostaje wybrany w drodze konkursu ofert. Właściciel podejmuje decyzje dotyczące oprogramowania.

Kopie bezpieczeństwa są wykonywane w cyklach dziennych i tygodniowych, kopia tygodniowa jest deponowana w skrytce bankowej i wymieniana na nową raz w tygodniu. Jest opracowany plan udokumentowanego procesu odzyskania systemu po jego utracie.

Istotne obszary sprawozdania finansowego

Obszary sprawozdania finansowego istotne dla badania. Procesy działalności gospodarczej do zbadania:

Procesy gospodarcze	Obszar sprawozdania finansowego podlegający sprawdzeniu
Proces sprawozdawczości finansowej	Aktywa, pasywa, RZiS, informacja dodatkowa, rachunek przepływów, zmiany w kapitałach własnych
Proces zakupów	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, inne zobowiązania, koszty w rachunku wyników, zapasy
Proces sprzedaży	Przychody, należności z tytułu dostaw i usług, środki pieniężne
Płace	Koszty wynagrodzeń
Środki pieniężne w banku i kasie	Aktywa pieniężne
Kredyt	Zobowiązania finansowe długo- i krótkoterminowe

Data: 24.01.2016 r.

Sporządził: JW	Data: 24.01.2016 r.
Sprawdził: ES	Data: 26.01.2016 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 15.02.2016 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEŹ DO ZADANIA 9

Badana jednostka: BETA SA.

Badanie za 2015 r.

Cel: ocena modelu kontroli wewnętrznej w jednostce i kontrole minimalizujące ryzyko.

Czynniki ryzyka	Procedury kontrolne	Wykonane prace
Zatrudnienie niekompetentnych pracowników	Opis stanowisk pracy	Zapoznałam się z opisami stanowisk pracy dla pracowników XYZ i mogą one nie wystarczyć do prawidłowego określenia kompetencji i wiedzy
Możliwość utraty danych i nieuprawniony dostęp	Codzienne sporządzanie kopii bezpieczeństwa Dostępny dla pracowników w zależności od stanowiska, nadawane przez specjalistę ds. kadr i płac	Sprawdzono ostatnie zapisy kopii na serwerze (zapis z dnia poprzedniego). Lista pracowników i udostępnionych im haseł jest przechowywana przez specjalistę ds. kadr i płac. Nie wystąpiły przypadki utraty danych i nigdy nie odtwarzano danych z kopii
Wydanie towaru bez faktury sprzedaży	Instrukcja obiegu dokumentów Zintegrowany system księgowy	Instrukcja obiegu dokumentów prawidłowo opisuje proces wydania towarów, elektroniczne wystawianie faktur na podstawie WZ i rejestrację transakcji w systemie magazynowym i księgowym
Nieściącalność należności	Comiesięczne zestawienia niespłaconych należności przygotowywane przez główną księgową, terminy wysyłania monitów i przekazywania spraw do prawnika	Główna księgowa posiada wydruki comiesięcznego wiekowania należności. Instrukcja obiegu dokumentów opisuje terminy wysyłania monitów i przekazywania spraw do postępowań sądowych
Brak odpisów aktualizujących	Zapisy w zasadach (polityce) rachunkowości o terminach odpisów	Zapoznałam się z zapisami w zasadach (polityce) rachunkowości, w zależności od liczby dni odpisy mają być tworzone w momencie wystąpienia przeterminowania
Przeterminowane zapasy	Instrukcja kontroli wewnętrznej gospodarki magazynowej	Przejrzałam instrukcję, co miesiąc ma być robiony wydruk terminów ważności leków (w systemie są wprowadzone daty przydatności)
Kradzież leków z magazynu	Instrukcja kontroli wewnętrznej gospodarki magazynowej	Instrukcja opisuje zasady działania magazynu. Każdy pracownik ma elektroniczną kartę wejścia. Na hali magazynowej są zamontowane kamery. Pracownicy ponoszą odpowiedzialność materialną
Nieautoryzowane transakcje	Instrukcja obiegu dokumentów	Instrukcja opisuje rodzaje dokumentów w jednostce, kto je sporządza, sprawdza i zatwierdza. Hasła indywidualne do oprogramowania, które pozwalają zidentyfikować osobę wprowadzającą dane

Data: 24.10.2015 r.

Sporządził: JW	Data: 24.10.2015 r.
Sprawdził: ES	Data: 29.10.2015 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 30.10.2015 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEŹ DO ZADANIA 10

Badanie za 2015 r.

Badana jednostka: Szkolenia SA.

Cel: ocena zdolności jednostki do kontynuacji działalności.

Obszar	Uwagi/DR nr #
1. Identyfikacja zdarzeń, które mogą istotnie wpłynąć na możliwość kontynuacji działalności przez jednostkę	
a. analiza czynników ryzyka działalności gospodarczej i oszustw	Coraz większe nasycenie rynku usługami szkoleniowymi, zmiana upodobań klientów, era e-booków – patrz dokumentacja robocza – oszacowanie ryzyka działalności gospodarczej
i. finansowanie/przepływy pieniężne	Spółka finansuje swoją działalność operacyjną kredytami bankowymi oraz pożyczkami od akcjonariuszy
ii. niekorzystne warunki rynkowe, trendy lub inne zdarzenia	Duża konkurencja, nasycenie rynku powodujące spadek cen sprzedawanych usług, zmiana trendów w branży wydawniczej
iii. regulacje prawne lub podatkowe	Brak zmian w badanym okresie
b. wystosowanie zapytania do kierownictwa dotyczącego strategii działania związanej z tymi zdarzeniami	Załącznik nr #
2. Plan działania kierownictwa obejmujący szczegóły przyszłej sprzedaży, wydatków i prognoz przepływów pieniężnych za okres minimum 12 miesięcy od daty sprawozdania finansowego	Plan działania sporządzany w cyklach rocznych i aktualizowany raz na kwartał, patrz załącznik nr ##
a. porównanie danych z planu z wynikami zarejestrowanymi w księgach następnego okresu	Odchylenia od wartości sprzedaży zrealizowanej i wartości sprzedaży zaplanowanej wynoszą w badanym okresie 12%, patrz załącznik nr #### Odchylenia od wartości kosztów poniesionych i wartości kosztów zaplanowanych wynoszą w badanym okresie 2%, patrz załącznik nr ####
b. analiza odchyleń	Odchylenia dotyczące sprzedaży wynikają z przesunięcia terminów 3 dwudniowych szkoleń realizowanych na zamówienie dużej instytucji finansowej z grudnia badanego okresu na luty roku następnego
c. inspekcja dokumentów potwierdzających wyniki planowane i zrealizowane następnego okresu	Przejrzano dokumenty sprzedaży i porównano je z podpisanymi umowami. Podpisane umowy porównano z planowanymi kwotami przychodów dla poszczególnych klientów Sprawdzono realizację szkolenia dla dużej instytucji finansowej
d. ocena wiarygodności danych wykorzystanych do sporządzenia planów	Plany oparte na umowach z klientami, z uwzględnieniem sytuacji w branży oraz sytuacji w branży największych klientów
e. przeliczenie danych liczbowych	Załącznik nr #####
f. analiza stóp procentowych, trendów w branży, kosztów, personelu, sprzedaży i ogólnych warunków rynkowych pod względem zasadności	Nasycenie rynku powodujące spadanie cen usług, duża liczba konkurencyjnych firm przy zmniejszającym się zainteresowaniu zakupem usług szkoleniowych. Stopy procentowe w badanym okresie uległy obniżeniu. Inflacja ogłoszona przez GUS wynosi 1%
3. W przypadku braku planu wystosuj zapytanie do kierownictwa dotyczące średnio- i długoterminowego finansowania jednostki oraz planów kontynuacji działalności	Nie dotyczy
a. inspekcja dokumentacji potwierdzającej źródła finansowania, przyszłą sprzedaż, wydatki, możliwość sfinansowania ukończenia inwestycji	
4. Zbywalność majątku jednostki, jeśli kierownictwo planuje sprzedać	Aktywny plan sprzedaży nieruchomości w celu spłaty otrzymanych pożyczek
a. analiza umów pożyczek, hipotek, umów kredytowych i innych umów lub zastawów w celu identyfikacji ograniczeń zbycia aktywów	Patrz dokumentacja rewizyjna (DR nr ###)

b. ocena wpływu planowanego zbycia aktywów na kontynuowaną działalność jednostki	Nie ma istotnego wpływu na kontynuację działalności gospodarczej, ponieważ jest to grunt na południu Polski otrzymany w zamian za niespłacone długi. Wartość nieistotna, nie jest tam prowadzona działalność gospodarcza
5. Dostępność finansowania	
a. inspekcja obecnych pożyczek, umów kredytowych i innych pod kątem zabezpieczeń lub warunków w celu identyfikacji potencjalnych ograniczeń zdolności do uzyskania dodatkowych funduszy lub restrukturyzacji zadłużenia	Patrz dokumentacja rewizyjna (DR nr ###)
b. ocena możliwości uzyskania zabezpieczeń dla nowych/ /dodatkowych form finansowania:	Według analizy finansowej jedynym nowym źródłem finansowania jest uzyskanie dodatkowych środków od akcjonariuszy
i. należności z tytułu dostaw	Są już zabezpieczeniem umów kredytowych
ii. inwestycje krótkoterminowe	Są już zabezpieczeniem umów kredytowych – oświadczenie o poddaniu się dobrowolnej egzekucji
iii. zapasy	Możliwość ustanowienia zabezpieczenia
iv. rzeczowe aktywa trwałe	Jest już hipoteka
v. gwarancje i poręczenia od stron trzecich	Są już na wcześniejsze kredyty
c. ocena wpływu dodatkowego finansowania na działalność i przepływy pieniężne	Działalność operacyjna powinna być finansowana środkami z tej działalności. Uzyskanie dodatkowego finansowania na prowadzenie działalności operacyjnej wiąże się z obniżeniem zysków firmy na skutek wysokich kosztów odsetek
6. Analiza dodatkowych faktów, okoliczności lub zdarzeń, które nie zostały uwzględnione w planie działania kierownictwa	Wartość rynkowa zapasów
a. wystosuj zapytanie do kierownictwa o ocenę nowych informacji lub przeprowadź procedury oceny wpływu tych informacji na zdolność jednostki do kontynuacji działalności	Załącznik nr # – dotyczy wyceny zapasów po cenach sprzedaży niższych od ceny wytworzenia
b. w przypadku odmowy poszerzenia zakresu oceny, gdy nie można przeprowadzić procedur oceny wpływu, analiza, czy nie jest potrzebne zmodyfikowanie opinii i sprawozdania biegłego rewidenta	Nie dotyczy – uzyskano oświadczenie kierownictwa
7. Analiza poniższych kwestii:	
a. czy zidentyfikowano obszary stanowiące zagrożenie kontynuacji działalności?	Opóźnienia w spłacie rat kredytów bankowych mogą spowodować postawienie kredytów długoterminowych w stan natychmiastowej wymagalności Brak możliwości sprzedaży zapasów po cenach wyższych od cen zakupu
b. czy poprawnie zastosowano założenie kontynuacji działalności w trakcie sporządzania sprawozdania finansowego?	Tak, załącznik nr #####
c. czy ujawnienia w sprawozdaniu finansowym są wystarczające?	Tak, załącznik nr #####

Data: 25.05.2016 r.

Wnioski: przy utrzymaniu dotychczasowych źródeł finansowania nie będzie zagrożenia kontynuacji działalności gospodarczej w ciągu 12 kolejnych miesięcy od dnia bilansowego.

Sporządził: JW	Data: 25.05.2016 r.
Sprawdził: ES	Data: 26.05.2016 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 27.05.2016 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ DO ZADANIA 11

Badanie za 2015 r.

Badana jednostka: Szkolenia SA.

Cel: uzyskanie dowodów rewizyjnych potwierdzających istnienie, kompletność, wycenę, prezentację wartości szacunkowych w sprawozdaniu finansowym.

Obszar	Uwagi/DR nr #
1. Czy wielkości wartości szacunkowych są istotne w badanym sprawozdaniu finansowym?	
a. obszar należności	Nie, patrz załącznik nr # – obszar należności
b. obszar zapasów	Tak, patrz załącznik nr # – wybrane dane finansowe
c. obszar zobowiązań gwarancyjnych	Nie dotyczy – spółka nie świadczy napraw gwarancyjnych
d. obszar spraw sądowych	Nie, patrz załącznik nr # – obszar rezerw, rezerwy dotyczące urlopów, odpraw emerytalnych i rentowych
e. pozostałe aktywa	Nie, patrz załącznik nr # – sprawozdanie finansowe
2. Wartości szacunkowe zależą od:	
a. subiektywnych ocen kierownictwa	Tak – obszar należności, załącznik nr # – poznanie jednostki i branży, w której działa
b. sytuacji rynkowej	Tak – obszar zapasów, załącznik nr # – poznanie jednostki i branży, w której działa
c. danych z lat poprzednich	
3. Na podstawie uzyskanych informacji o badanej jednostce i branży oceń stopień niepewności wartości szacunkowej	Największe ryzyko istotnego zniekształcenia występuje w obszarze zapasów. Pozycja jest istotna, sytuacja rynkowa trudna – zmiana trendów w branży, zamiast książek drukowanych zapotrzebowanie na e-booki
4. Sprawdzenie regulacji prawnych dotyczących tworzenia i ujawniania wartości szacunkowych w sprawozdaniu finansowym	Brak branżowych regulacji, regulacje wynikają tylko z przepisów rachunkowych
5. Analiza wpływu środowiska kontroli wewnętrznej na wiarygodność danych szacunkowych zaprezentowanych w badanym sprawozdaniu finansowym	Kierownictwo rozumie konieczność tworzenia odpisów aktualizacyjnych jako wartości szacunkowych, patrz załącznik nr #
a. proces identyfikacji zdarzeń powodujących konieczność tworzenia wartości szacunkowych	Sprawdzanie okresu przeterminowania należności Sprawdzanie cen sprzedaży towarów
6. Identyfikacja i ocena działania procedur kontroli wewnętrznych dotyczących wartości szacunkowych	
a. proces przygotowywania wartości szacunkowych (ocena kierownictwa, wyceny ekspertów, dane z poprzednich okresów, wymogi prawne)	Patrz załącznik nr # – proces identyfikacji kontroli wewnętrznej
b. proces sprawdzenia założeń, wyliczeń i prezentacji w sprawozdaniu finansowym wartości szacunkowych	Patrz załącznik nr # – sprawdzanie działania kontroli wewnętrznej
c. zasadność wykorzystanych mierników do wyliczenia wartości szacunkowych (stopy procentowe, ceny towarów, prawdopodobieństwo...)	Patrz załącznik nr # – poznanie jednostki i identyfikacji kontroli wewnętrznej
7. Porównanie wartości szacunkowych z poprzednich okresów z rzeczywistymi danymi	
a. analiza różnic i poziomu dokładności wyliczanych wartości szacunkowych	Patrz załącznik nr #
b. porównanie rynkowych wartości godziwych z utworzonymi pod kątem stronniczości kierownictwa	Patrz załącznik nr #
8. Wykorzystanie usług ekspertów (np. wycena rezerw na odprawy emerytalne i podobne)	Wycena nieruchomości w wartości rynkowej oraz wycena rezerw na odprawy emerytalne i rentowe
9. Analiza trendów w branży w badanym okresie na wartości szacunkowe	Patrz załącznik nr # – poznanie jednostki
10. Sprawdzenie, czy nie istnieją zidentyfikowane zdarzenia, które wymagają prezentacji wartości szacunkowych w sprawozdaniu finansowym, a które nie zostały zaprezentowane przez kierownictwo	Brak odpisu aktualizacyjnego zapasów. Ceny zapasów po dniu bilansowym są niższe od cen wytworzenia o 1%

11. Analiza informacji dotyczących sposobu obliczenia wartości szacunkowych i sprawdzenie poprawności tego obliczenia	
a. przegląd i analiza zdarzeń po dniu bilansowym	Patrz załącznik nr # – zdarzenia po dniu bilansowym
12. Analiza wiarygodności źródeł informacji wykorzystywanych do wyliczenia wartości szacunkowych	Ceny sprzedaży z rynku, wyceny rzeczoznawców, spłata
13. Sprawdzenie przez porównanie, czy założenia odzwierciedlają istniejące warunki rynkowe	Patrz załącznik nr #
14. Sprawdzenie spójności i zgodności założeń ze strategią i planami kierownictwa	Patrz załącznik nr # – porównanie, przeliczenie
15. Ocena wybranej przez kierownictwo metody wyceny	Indywidualna ocena należności przeterminowanych – spłata ratałna należności, podpisane porozumienia o spłacie. Brak uwag – metoda prawidłowa przy niewielkiej ilości należności przeterminowanych
16. Sprawdzenie ujawnionych wartości szacunkowych w sprawozdaniach finansowych pod kątem wymogów ramowych założeń sprawozdawczości finansowej (UoR, MSSF...)	Patrz załącznik nr # – porównanie danych w sprawozdaniu finansowym z przepisami ustawy o rachunkowości
17. Sprawdzenie, czy sprawozdanie finansowe zawiera wszelkie wymagane przez ramowe założenia ujawnienia	Patrz załącznik nr # – porównanie danych w sprawozdaniu finansowym z przepisami ustawy o rachunkowości
18. Porównanie obliczonych przez siebie wielkości lub przedziałów wartości szacunkowych w celu oceny wielkości szacunkowych przygotowanych przez kierownictwo	Patrz załącznik nr #

Data: 25.05.2016 r.

Wnioski: brak utworzenia odpisu aktualizującego wartość zapasów w wysokości 154,2 tys. zł. Stanowi to 6,4% wartości zysku z działalności gospodarczej.

Sporządził: JW	Data: 25.05.2016 r.
Sprawił: ES	Data: 26.05.2016 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 27.05.2016 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ DO ZADANIA 12

Badana jednostka: Piękny Dom Sp. z o.o.

Badanie za 2015 r.

Cel: zbadanie stwierdzenia dokładności sprzedaży w badanym okresie.

Procedura: badanie wiarygodności.

1. Podstawowe źródło dowodów: dokumenty sprzedaży i zapisy transakcji pochodzące z systemu sprzedaży.
2. Wcześniejsze doświadczenia – nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości.
3. Populacja: zapisy na koncie sprzedaży detalicznej za 2015 r.
4. Rodzaj próbkowania: statystyczne.
5. Odchylenie: zarejestrowana błędna kwota sprzedaży.
6. Pozycje wyłączone z populacji: najwyższe (> 100 tys. zł – 85 poz.) i najniższe (< 5 tys. zł – 125 poz.) – kwota 21 822,89 tys. zł.
7. Stratyfikacja: nie.
8. Dokładność: poziom istotności wykonawczej
 - a) istotność ogólna (na poziomie sprawozdania finansowego) $3\% \times 53\,885,68 \text{ tys. zł} = 1\,616,57 \text{ tys. zł}$,
 - b) istotność wykonawcza przyjęta na poziomie 80% istotności ogólnej = 1 293,25 tys. zł.
9. Poziom ufności: 1,6 = obniżenie ryzyka – umiarkowane.
10. Dopuszczalne zniekształcenie:
 - a) istotność wykonawcza przyjęta na poziomie 80% istotności ogólnej = 1 293,25 tys. zł.
11. Przedział próbkowania: $1\,293,25 \text{ tys. zł} / 1,6 = 808,28 \text{ tys. zł}$.
12. Wielkość próby: $545\,747 \text{ tys. zł} / 808,28 \text{ tys. zł} = 675$ DR nr #.
13. Ekstrapolacja zniekształceń:

Wartości (w tys. zł)

Wartość prawidłowa	Wartość stwierdzona	Zniekształcenia	% ujęcie
25,01	14,30	10,71	42,82%
48,75	51,02	-2,27	-4,65%
17,53	14,53	-3,00	-17,11%
32,14	23,14	9,00	27,97%
Razem suma			49,03%
Średni % zniekształceń = $49,03\% / 675$			0,07%
Ekstrapolacja zniekształceń $0,07\% \times 545\,474,00$ (wartość badanej populacji)			381,83

Data: 25.05.2016 r.

Wnioski: nie stwierdzono istotnych błędów dotyczących dokładności przychodów (zniekształcenia poniżej istotności).

Sporządził: JW	Data: 25.05.2016 r.
Sprawdził: ES	Data: 26.05.2016 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 27.05.2016 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ DO ZADANIA 13

Badana jednostka: Stary Młyn Sp. z o.o.

Badanie za 2015 r.

Cel: zbadanie poprawności bilansu otwarcia pod względem wyceny, prezentacji, istnienia i dokładności, w tym periodyzacji.

Czynność	Uwagi
1. Sprawdzenie pozycji aktywów i pasywów bilansu: wykonanie badań wiarygodności dla pozycji aktywów i pasywów bilansu otwarcia 2015 w taki sposób, jak dla pozycji bilansu zamknięcia	Patrz załączniki w poszczególnych obszarach badania sprawozdania finansowego Uwag brak
2. Sprawdzenie przez porównanie sald z zestawienia obrotów i sald z 31.12.2014 r. z kwotami z sald kont zestawienia obrotów i sald z 01.01.2015 r. w celu sprawdzenia ciągłości danych finansowych (prawidłowe przeniesienie bilansu zamknięcia jako bilansu otwarcia badanego okresu)	Patrz załącznik nr # – uwag brak
3. Sprawdzenie przez porównanie i przeliczenie danych finansowych porównawczych w badanym sprawozdaniu finansowym z saldami zestawienia obrotów i sald (na 31.12.2014 r.) czy są ze sobą zgodne	Patrz załącznik nr # – uwag brak
4. Sprawdzenie przez porównanie danych finansowych porównawczych w badanym sprawozdaniu finansowym z danymi finansowymi bilansu zamknięcia zatwierdzonego sprawozdania finansowego za poprzedni rok obrotowy	Patrz załącznik nr # – uwag brak
5. Sprawdzenie przez porównanie, czy zasady wyceny zaprezentowane w badanym sprawozdaniu finansowym są identyczne jak w sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok obrotowy. Jeśli nie, wyjaśnij przyczynę	Patrz załącznik nr # – uwag brak

Data: 25.03.2016 r.

Wnioski: bilans otwarcia został prawidłowo wprowadzony do ksiąg rachunkowych badanego okresu.

Sporządził: JW	Data: 25.05.2016 r.
Sprawdził: ES	Data: 26.05.2016 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 27.05.2016 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ DO ZADANIA 14

Badana jednostka: RingRing PL SA.

Badanie za 2015 r.

Cel: zrozumienie wykorzystania oraz zakresu związków i transakcji z podmiotami powiązаныmi, rozpoznanie czynników ryzyka oszustwa oraz ocena ewentualnego ryzyka istotnych zniekształceń (wynikających z oszustwa lub błędu) w sprawozdaniu finansowym.

Procedura/czynność	Uwagi
1. Uzyskanie wykazu podmiotów powiązanych oraz transakcji w ciągu badanego okresu pomiędzy tymi podmiotami	Patrz załącznik nr #
2. Sprawdzenie przez porównanie danych w wykazie podmiotów powiązanych z danymi w rejestrach i dokumentach, czy są wszystkie dane osób zasiadających w radzie nadzorczej, członków kierownictwa, kluczowych pracowników, członków rodzin i innych podmiotów, które mogą być właścicielami lub sprawować kontrolę	Patrz załącznik nr #
3. Udokumentowanie rozpoznania i oceny działania procedur kontroli wewnętrznej zapewniających rozpoznanie podmiotów powiązanych i prawidłowe rozliczenie transakcji pomiędzy nimi	Patrz załącznik nr #
4. Nieujawnione podmioty powiązane: <ol style="list-style-type: none"> ocena zniekształceń w sprawozdaniu finansowym w wyniku transakcji z podmiotami powiązаныmi (poprawa płynności, rentowności, obniżenie zobowiązań podatkowych, dotrzymanie postanowień umowy kredytowej) sprawdzenie poprzez inspekcje, porównanie protokołów z posiedzeń, zebrań i narad oraz inne dokumenty, czy wskazują na niewykazane podmioty powiązane skierowanie zapytań do kluczowych osób w jednostce oraz wszystkich biegłych rewidentów części grupy o: <ul style="list-style-type: none"> nierozpoznane podmioty powiązane w przeszłości i transakcje z tymi podmiotami umowy oraz gwarancje pożyczek nieujęte w sprawozdaniu finansowym, a dotyczące podmiotów powiązanych preferencyjne warunki oraz nieujawnione umowy 	Patrz załącznik nr #
5. Zidentyfikowanie i oszacowanie ryzyka istotnych zniekształceń związanego z podmiotami powiązаныmi. W szczególności zidentyfikowanie znaczących transakcji z podmiotami powiązаныmi, które wykraczają poza normalne warunki prowadzenia działalności gospodarczej	Patrz załącznik nr #
6. Sprawdź dane z tabeli A z danymi w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym: <ol style="list-style-type: none"> porównanie danych z tabeli A z danymi w zestawieniu obrotów i sald na 31.12.2015 r. przeliczenie i porównanie danych z tabeli A z danymi zaprezentowanymi w badanym sprawozdaniu finansowym 	Patrz załącznik nr #
7. Sprawdzenie przez porównanie, czy ujawnione informacje o jednostkach powiązanych są zgodne z ustawą o rachunkowości	Patrz załącznik nr #
8. Sprawdzenie kwoty rozrachunków z jednostkami powiązаныmi w księgach jednostki badanej z potwierdzeniami sald uzyskanymi od jednostek powiązanych (porównanie, przeliczenie, inspekcje dokumentów potwierdzenia sald z jednostkami)	Patrz załącznik nr #

Tabela A

Nazwa jednostki dominującej	Nazwa jednostki, z którą była przeprowadzana transakcja	Transakcje zakupu	Transakcje sprzedaży	Saldo należności	Saldo zobowiązań
RingRing PL	RingRing CZ	150 000,00	250 000,00	15 000,00	35 000,00
RingRing PL	RingRing HU	1 050 000,00	0,00	25 600,00	450 000,00
RingRing PL	RingRing SL	0,00	550 000,00	0,00	0,00
RingRing PL	RingRing RU	350 000,00	50 000,00	350 000,00	50 000,00
RingRing PL	RingRing LT	450 000,00	650 000,00	200 000,00	750 000,00

Data: 25.03.2016 r.

Wnioski: transakcje z jednostkami powiązаныmi zostały prawidłowo ujęte i zaprezentowane w badanym sprawozdaniu finansowym.

Sporządził: JW	Data: 25.03.2016 r.
Sprawdził: ES	Data: 26.03.2016 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 27.03.2016 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEŹ DO ZADANIA 15

Badana jednostka: Nowy Dom SA.

Badanie za 2015 r.

Cel: uzyskanie dowodów dotyczących zdarzeń występujących pomiędzy datą sprawozdania finansowego a datą opinii i raportu biegłego rewidenta na istnienie określonego stanu na dzień bilansowy.

Procedura/czynność	Uwagi
1. Identyfikacja i ocena procedur kontroli wewnętrznej zapewniających prezentację zdarzeń występujących pomiędzy datą sprawozdania finansowego a datą opinii i raportu biegłego rewidenta	Patrz załącznik nr #
2. Przegląd wyników przeprowadzonych procedur badania w celu identyfikacji zdarzeń pomiędzy datą sprawozdania finansowego a datą opinii i raportu biegłego rewidenta dostarczających dowodów na istnienie określonego stanu na dzień bilansowy (informacje uzyskane z zapytań do kierownictwa, inspekcji protokołów, np. zarządu, rady nadzorczej, korespondencji z prawnikami, sądami)	Patrz załącznik nr #
3. Inspekcja dokumentów (umowy, korespondencja dotycząca spraw prawnych, dane z Internetu, budżety, sprawozdania GUS i NBP), zapisów na kontach (np. sprzedaż, zakup, magazyn, bank) następnego okresu sprawozdawczego w celu identyfikacji nowych zobowiązań, gwarancji, sprzedaży i zakupu aktywów trwałych, podwyższenia kapitału podstawowego, emisji obligacji, połączenia, zniszczenia aktywów, nowych zobowiązań warunkowych, zdarzeń wpływających na zaprezentowane kwoty wartości szacunkowych w sprawozdaniu finansowym, odzyskania aktywów (np. należności), sprzedaż aktywów poniżej wartości księgowej, likwidacje aktywów, bankructwa odbiorców	Patrz załącznik nr #
4. Sprawdzenie, czy zdarzenia dostarczające dowodów na istnienie określonego stanu na dzień bilansowy zostały odpowiednio ujawnione i zaprezentowane w badanym sprawozdaniu finansowym zgodnie z ustawą o rachunkowości	Patrz załącznik nr #

Data: 25.03.2016 r.

Wnioski: uzyskane dowody badania są wystarczające i odpowiednie, a wszystkie istotne zdarzenia zostały zaprezentowane i ujawnione prawidłowo w sprawozdaniu finansowym.

Sporządził: JW	Data: 25.03.2016 r.
Sprawdził: ES	Data: 26.03.2016 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 27.03.2016 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ DO ZADANIA 16

Badana jednostka: Mydełko SA.

Badanie za 2015 r.

Procedura/czynność	Uwagi
1. Skierowanie zapytania do kierownictwa i innych osób w jednostce dotyczącego rzeczywistych lub groźących spraw sądowych i nieprzestrzegania przepisów prawa	Patrz załącznik nr # Zatwierdzenie sprawozdania finansowego po ustawowym terminie, zatwierdzenie bez opinii i raportu biegłego rewidenta, sprawa w sądzie dotycząca odszkodowania
2. Inspekcja dokumentów kierownictwa, rady nadzorczej, komitetu audytu, akcjonariuszy, korespondencji z prawnikami i ich wpływ na wysokość wartości szacunkowych zaprezentowanych w badanym sprawozdaniu finansowym	Patrz załącznik nr # Według opinii prawników sprawa jest do wygrania, ponieważ instalacja elektryczna nie była prawidłowo konserwowana przez wynajmującego
3. Sprawdzenie przez analizę kosztów usług prawnych	Patrz załącznik nr # Brak istotnego wzrostu w badanym okresie (1,5% w stosunku do roku ubiegłego), opłata zryczałtowana
4. Skierowanie zapytania do radcy prawnego jednostki	Patrz załącznik nr # W lutym 2016 r. uzyskano tytuł egzekucyjny dotyczący zapłaty należności – został skierowany do komornika
5. Sprawdź przez porównanie, inspekcje, że wszelkie istotne spory prawne i roszczenia zostały odpowiednio ujawnione, zgodnie z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej	Patrz załącznik nr # Uwag brak

Data: 25.03.2016 r.

Wnioski: uzyskane dowody badania są wystarczające i odpowiednie, a wszystkie istotne zdarzenia będące następstwem spraw sądowych i niezgodności z przepisami zostały zaprezentowane i ujawnione prawidłowo w sprawozdaniu finansowym.

Sporządził: JW	Data: 25.03.2016 r.
Sprawdził: ES	Data: 26.03.2016 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 27.03.2016 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEŹ DO ZADANIA 17

Badana jednostka: Inwestuj z Nami SA.

Badanie za 2015 r.

Procedura/czynność	Uwagi
1. Ocena zasadności ustaleń i wniosków eksperta oraz ich spójności z innymi dowodami badania, a także założeń i metod wybranych do sporządzenia wyceny	Patrz załącznik nr # Brak uwag, spadek wartości nieruchomości spowodowany zastojem gospodarczym, który powoduje zastój w inwestowaniu Spadek rezerw na świadczenia pracownicze jest spowodowany redukcją zatrudnienia
2. Przeprowadź procedury analityczne potwierdzające zasadność wycen ekspertów	Patrz załącznik nr #

Data: 25.03.2016 r.

Wnioski: uzyskane dowody badania poprzez wykorzystanie wycen ekspertów są wystarczające i odpowiednie do ograniczenia ryzyka istotnej nieprawidłowości.

Sporządził: JW	Data: 25.03.2016 r.
Sprawdził: ES	Data: 26.03.2016 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 27.03.2016 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEŹ DO ZADANIA 18

Badana jednostka: Samo Zdrowie Sp. z o.o.

Badanie za 2015 r.

Procedura/czynność	Uwagi
1. Czy decyzje dotyczące akceptacji zlecenia, zgodności z odpowiednimi wymogami etycznymi (niezależność) zostały prawidłowo udokumentowane?	Uwag brak
2. Czy w dokumentacji jest umowa o badanie sprawozdania finansowego oraz wybór biegłego rewidenta, strategia badania, planowany zakres i harmonogram badania?	Uwag brak
3. Czy zmiany istotności ogólnej i istotności wykonawczej zostały prawidłowo udokumentowane?	Uwag brak
4. Czy przeprowadzono wszystkie planowane procedury oszacowania ryzyka i udokumentowano ich wyniki?	Uwag brak
5. Czy prawidłowo oceniono i udokumentowano ryzyko istotnej nieprawidłowości na poziomie sprawozdania finansowego i na poziomie stwierdzeń?	Uwag brak
6. Czy reakcja na oszacowane czynniki ryzyka na poziomie sprawozdania finansowego i stwierdzeń została wykonana, a wyniki udokumentowane?	Uwag brak
7. Czy przeprowadzono zaplanowane procedury badania i czy udokumentowano ich wyniki?	Uwag brak
8. Czy dokumentacja rewizyjna została podpisana i datowana przez osobę, która ją sporządziła?	Uwag brak
9. Czy dowody rewizyjne są wystarczające ilościowo i odpowiednie merytorycznie do tego, by doświadczony biegły rewident, niebiorący udziału w badaniu, mógł zrozumieć: a. charakter i zakres przeprowadzonych procedur badania b. wnioski z przeprowadzonych procedur badania na podstawie uzyskanych dowodów badania?	Uwag brak
10. Czy sprawozdanie finansowe jest zgodne z księgami pomocniczymi i księgą główną?	Uwag brak
11. Czy zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu sprawozdania finansowego są zgodne z ujawnieniami zawartymi w sprawozdaniu finansowym?	Uwag brak
12. Czy wyniki procedur analitycznych na zakończenie badania uwzględniają wszelkie wnioski zawarte w dokumentacji rewizyjnej?	Uwag brak
13. Czy kierownictwo wprowadziło wszystkie korekty zaproponowane przez kluczowego biegłego rewidenta? Jeśli nie, to czy uzyskano wyjaśnienie dotyczące niewprowadzonych korekt i czy oceniono ich wpływ na sprawozdanie finansowe?	Uwag brak
14. Czy w dokumentacji rewizyjnej jest podpisane oświadczenie kierownictwa?	Uwag brak
Sporządził: JEW	Data: 30.04.2016 r.

BADANIE MAŁYCH I ŚREDNICH JEDNOSTEK

PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ DO ZADANIA 19

Badana jednostka: Meble SA.

Badanie za 2015 r.

Opis zniekształcenia	Kwota zawyżenia (zaniżenia) powodująca zniekształcenia w sprawozdaniu finansowym			
	Aktywa	Pasywa	RZiS	Wprowadzona przez kierownictwo
Odpis aktualizujący wartość zapasów przeterminowanych	(432 800,00)	(432 800,00)	(432 800,00)	Nie
Rezerwa na naprawy gwarancyjne		95 000,00	(95 000,00)	Tak
Prezentacja kaucji długoterminowych B.II jako „Inne należności krótkoterminowe”	(120 000,00)			
Prezentacja kaucji długoterminowych bilans A.III aktywa jako „Należności długoterminowe”	120 000,00			Tak
Zidentyfikowane zniekształcenia w trakcie badania ogółem	572 800,00	565 000,00	565 000,00	
Zniekształcenia skorygowane przez kierownictwo	(120 000,00)	(95 000,00)	(95 000,00)	
Zniekształcenia nieskorygowane przez kierownictwo	432 800,00	432 800,00	432 800,00	

Data: 25.03.2016 r.

Wnioski: moim zdaniem skorygowane zniekształcenia są dla sprawozdania finansowego istotne dla zgodności sprawozdania finansowego z przyjętymi przez spółkę zasadami (polityką) rachunkowości oraz przedstawiania rzetelnie i jasno, we wszystkich istotnych aspektach, sytuacji majątkowej i finansowej, jak też wyniku finansowego spółki.

Sporządził: JW	Data: 25.03.2016 r.
Sprawdził: ES	Data: 26.03.2016 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 27.03.2016 r.

PRZYKŁADOWA ODPOWIEDŹ DO ZADANIA 20

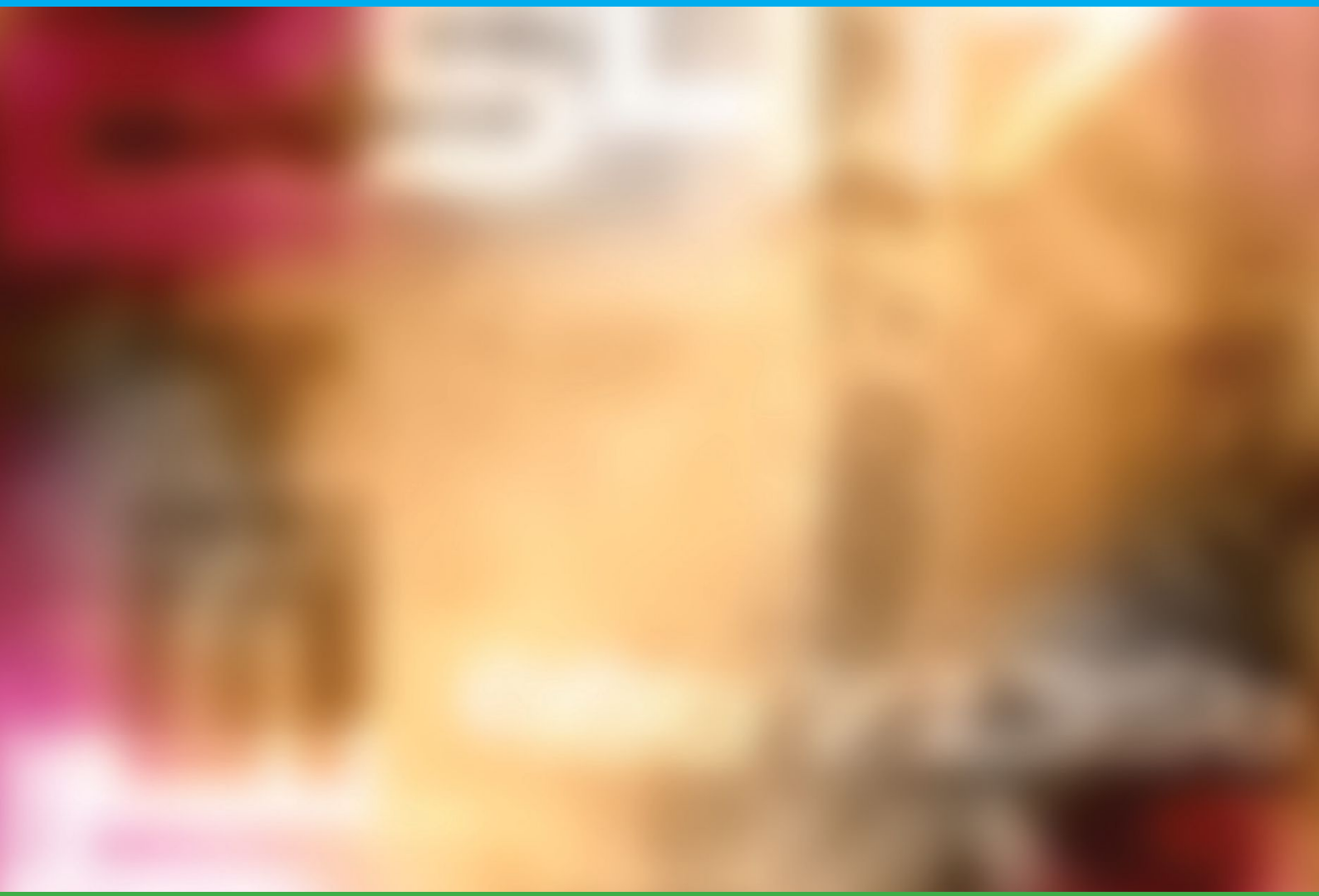
Zgodnie z KSRF nr 1 pkt 69, jeżeli zawarte w sprawozdaniu finansowym nieprawidłowości, niezgodności ze stanem faktycznym lub luki zniekształcają ogólny obraz sytuacji jednostki w takim stopniu, że sprawozdanie to może wprowadzić czytelnika w błąd, wówczas biegły rewident wyraża opinię negatywną. Gdyby kwota odpisu aktualizującego w omawianym zadaniu obciążyla pozostałe koszty operacyjne, spowodowałaby zmianę wyniku finansowego netto z zysku na stratę.

Data: 15.03.2016 r.

Sporządził: JW	Data: 15.03.2016 r.
Sprawdził: ES	Data: 16.03.2016 r.
Zweryfikował: JZ	Data: 20.03.2016 r.

notatki

notatki

Centrum Edukacji Krajowej Izby Biegłych Rewidentów
al. Jana Pawła II 80
00-175 Warszawa
e-mail: ce@kibr.org.pl
tel. 22 637 31 04
fax 22 637 30 84

© Wszelkie prawa zastrzeżone CEK / KIBR

ce.kibr.org.pl